1893 80 років 1973
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
(201) 434-0807
УНСоюзу: (201) 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
(212) BArcly 7-4125
УНС: (212) BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 225. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 11-го ГРУДНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, DECEMBER 11, 1973 No. 225. VOL. LXXX.

Відбулись наради пластових проводів у ЗСА

Ню Йорк (О. К.) — В днях 1-2 грудня ц. р. відбулися тут скликані Крайовою Пластовою Старшиною річні наради провідників Пластових Станиць на терені ЗСА. Як відомо, пластові з'єднання діють у 33 містах ЗСА та охоплюють понад 4 000 членства. Наради, в яких взяло участь сорок осіб, відкрив та проводив ними голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Павло Дорожинський, враз із своїми заступниками та членами КПСтаршини. Вони проходили впродовж цілого дня в суботу 1-го грудня. Після коротких з'ясувань актуальних проблем, які подали голова Виховного Сектора пл. сен. Евстахія Гойдиш, пл. сен. Дмитро Косович — голова Сектора Господарки, пл. сен. Тиміш Білостоцький — генеральний секретар та пл. сен. Ірина Куровицька — діловод організації, станичні Пластових Станиць у вечірній дискусії зайняли становище до всіх порушених питань та винесли ряд спільних рішень. Зокрема обширно обговорено успішну кампанію для набору дітей новацького віку, яка хоча ще не закінчена але вже досі дала 60% більше приплину до новацтва як минулого року. Темою живої виміни думок була також участь неполітичної молоді у загально українських маніфестаціях та демонстраціях. Представники поодиноких станиць однодушно ствердили, що участь пластової молоді у того роду імпрезах має лише тоді позитивний вплив і значення, коли ці маніфестації є зорганізовані добре, завчасу та спільно цілою українською громадою в даній місцевості. В дискусіях порушено конечність тісної співпраці із школами українознавства, потребу піддержки пластових виховних журналів і видань, важливість вишколу та дошколу виховників. Обговорювано теж злет Новацтва літом 1974 р., що має (Закінчення на стор. 8-ій)

В Ню Йорку відзначено 80-річчя „Свободи"

Ню Йорк. — Минулої суботи, 8-го грудня, тут старанням Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу, відзначено 80-річчя безперервної появи „Свободи". З цієї нагоди влаштовано у великій залі Українського Народного Дому, бенкет, в якому взяло участь кругло 200 осіб. Програму бенкету відкрив коротким словом голова Окружного Комітету УНС адв. Іван Флис, передавши дальше ведення програми головному контролерові УНС мгрові Іванові Винникові. Після відгривання і відспівання американського й українського національних гимнів, вступну молитву, благословляючи трапезу, провів місцевий український католицький парох о. д-р Володимир Ґавліч, ігумен ЧСВВ. Коротке слово про „Свободу" сказав майстер церемонії мгр Іван Винник, а промову про „Тривоги наших днів" виголосив ред. А. Драган. У мистецькій частині програми виступали молода солістка Лариса Магун при фортепіяновому акомпаньяменті Калини Чічки-Андрієнко, ансамбль бандуристів хору „Думка" під керівництвом о. С. Кіндзерявого-Пастухова та тріо „Троянди" в складі: Маруся Фесьо, Леся Генсьор і Ляля Геймур. Довголітній фейлетоніст „Свободи" ред. Іван Керницький-Ікер прочитав фейлетон про свою першу безуспішну мандрівку до приміщень „Свободи". Присутні ентузіястично вітали кожний із цих виступів, як і довгими аплявзами прийняли повідомлення майстра церемоній, що між ними є недавній директор Київського театру опери і балету ім. Шевченка маестро Володимир Колесник, який рік тому скористав з відвідин у Відні та вибрав волю. Із короткими привітаннями виступали екзекутивний директор УККА мгр Іван Базарко, голова Спілки Українських Журналістів Америки ред. Іван Кедрин-Рудницький, редакторка „Нашого Життя" пані Уляна Любович, представник „Америки" ред. Михайло Клецор, голова Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій адв. Роман Гуглевич, о. д-р Володимир Ґавліч і о. С. Кіндзерявий-Пастухів, а кінцеве слово мав головний предсідник УНСоюзу, видавець „Свободи", Йосип Лисогір. Мгр Іван Винник представив багатьох представників центральних і місцевих організацій, почнаючи від проф. д-ра Миколи Чировського та інж. Романа Кобринського, репрезентантів НТШ, яке в цьому році відзначає своє 100-річчя. Бенкет закінчено многоліттєвієм для „Свободи" та молитвою, яку провів о. С. Кіндзерявий-Пастухів. Влаштуванням бенкету з рамени Окружного Комітету Відділів УККА зокрема трудились адв. Ів. Флис, мгр Іван Винник, Микола Хоманчук, Степан Чума та інші.

У 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС 1973 РОКУ

ДО КІНЦЯ ЛИСТОПАДА ПРИЄДНАНО	3,770
В МИНУЛОМУ ТИЖНІ ПРИЄДНАНО	123
РАЗОМ ДОСІ ПРИЄДНАНО НОВИХ ЧЛЕНІВ	3,893

В минулому тижні надіслали до Головної Канцелярії аплікації нових членів наступні організатори і секретарі Відділів:

Іван Кігницький (В. 430) — 14 аплікацій нових членів, Микола Тимків (В. 430) — 10, Гелен Олек (В. 22) — 8, Іван Пригода (В. 200) — 6, Стефан Волянюк (В. 430) — 5, Марія Гаравус (В. 127) — 4, Омелян Твардовський (В. 214) — 4, Степан Глоговський (В. 346) — 4, Марія Юзик (В. 492) — 4, Іван Тарнавський (В. 150) — 3, Михайло Гентош (В. 305) — 3, Микола Хоманчук (В. 5) — 2, Гелен Словік (В. 7) — 2, Катерина Гарріс (В. 103) — 2, Григорій Корбяк (В. 146) — 2, Іван Лаба (В. 177) — 2, Михайло Мартиненко (В. 245) — 2, Петро Федик (В. 292) — 2, Іван Малко (В. 320) — 2, Андронік Копистянський (В. 327) — 2, Володимир Федорів (В. 374), — 2, інж. Михайло Нич (В. 397) — 2, Данило Пищ (В. 458) — 2, Осип Фариніч (В. 462) — 2, Михайло Ополько (В. 478) — 2, та 26 секретарів і організаторів по одній аплікації.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ОПРИЛЮДНИВ ДОКУМЕНТИ ПРО ОСОБИСТІ ФІНАНСИ

Вашингтон. — У суботу, 8-го грудня, президент Ніксон оприлюднив велику силу документів, включно з його податковими зворотами за останніх 4 роки, які, за словами Президента, повинні покласти кінець „фальшивим поголоскам" про його особисті фінансові справи. Оприлюднення цих документів настало після того, як у пресі, радіо та телебаченні кілька місяців поширювалися вістки, що нібито Президент використовує свій високий пост для персонального збагачення. У заяві, переданій разом з документами, президент Р. Ніксон сказав, що повністю розкриває всі інформації про свої фінанси, бо довір'я американського народу до чесности Президента ЗСА для нього є важливішим ніж довірочність цих фінансових інформацій, яку ґарантують американські закони та традиція. Президент також заявив, що хоч Податкова Служба не квестіонувала його податкових зворотів, він знає, що сумніви публіки не зникнуть без перегляду справи незалежною інституцією. Тому він звернувся до Спільної Конгресової Комісії для Справ Внутрішнього Податкування, щоб Комісія перевірила, чи він повинен був у двох випадках заплатити вищі податки. Президент Ніксон заявив, що підчиниться рішенню цієї Комісії.

Протягом останніх кількох місяців поширювалися поголоски, що Президент у 1970 році мав понад 117,000 долярів чистого прибутку з продажу землі в Сан Клементе, Каліфорнія, але що не заплатив податку з цього заробітку. Оприлюднені минулої суботи документи виказали, що один книговод-експерт президента Ніксона твердить, що Президент не заробив на цьому продажі, а інший заявив, що таки мав 117,370 долярів чистого заробітку. Це один з цих двох контроверсійних випадків, про які згадував Президент у своїй заяві.

Другий контроверсійний випадок це те, що за 1970-ий рік президент Ніксон заплатив тільки 792.81 федерального податку, а за 1971-ий рік тільки 873:03, тобто стільки, скільки платить особа, яка заробляє коло 8.000 дол. річно, а Президент Ніксон заробляє 200,000 дол. річно та одержує в додатку 50,000 дол. на видатки. Президент пояснив низькі податки за ці два роки тим, що від своїх заробітків міг відчислити 576,000 дол. за передання Державному Архівові всіх документів з часу, коли він ще був віцепрезидентом ЗСА. Але виринуло питання, чи Президент передав ці документи перед 25-им червня 1969 року, чи після цієї дати, бо 25-го червня почав діяти закон, який забороняє такі відчислення від заробітків. Якщо Спільна Конґресова Комісія для Податкових Справ рішить, що Президент повинен заплатити податки за продаж землі в Сан Клементе та що відчислення за віцепрезидентські документи було нелеґальне, то Президент Ніксон мусітиме заплатити 267 тисяч долярів додаткового податку, плюс відсотки. Як сказано, Президент заявив, що підчиниться рішенню цієї Комісії.

У своїй заяві, покликаючися на документи, президент Ніксон також твердив, що преса та американська публіка неправильно змішала видатки Уряду на його приватний дім в Сан Клементе, з видатками на комплекс урядових будинків в цій самій місцевості. На приватний дім видано тільки 68,000 дол., а на інсталяцію різної апаратури, яка запевняла б безпеку президентської родини, видано 635,000 долярів. Натомість на комплекс урядових будинків, які межують з приватною посілістю президента Ніксона, але є власністю федерального уряду, видано 6 мільйонів долярів. Президент заявив, що публіка неправильно думає, що всі державні фонди були вкладені в його приватний дім.

Крім того, президент Ніксон заявив, що після його смерти та смерти його дружини, п-і Пат Ніксон, приватний дім у Сан Клементе перейде у власність уряду ЗСА, щоб далі існував „Західній Білий Дім".

З оприлюднених Президентом документів стало відомо, що президент Р. Ніксон тепер є мільйонером. Коли перебирав пост Президента ЗСА, то його маєток виносив 307,141 дол., а тепер виносить три рази більше. Це сталося переважно тому, що Уряд покриває багато з видатків Президента ЗСА, а крім того, що президент Ніксон зумів платити досить низькі податки.

Минулої неділі бензинові стації знову були закриті

Вашингтон. — Другий кінець тижня під ряд близько 90 відсотків всіх бензинових стацій в Америці були закриті від 9-ої години вечора в суботу аж до півночі в неділю. Закриття бензинових стацій було добровільним відгуком власників стацій на заклик президента Ніксона ощаджувати пальне. Якщо Конґрес схвалить законопроєкт, який надав би Президентові надзвичайні повновласті в зв'язку з енерґетичною кризою, то ці закриття стануть примусові. Цей проєкт тепер є в Палаті Репрезентантів, а Сенат проголосував його ще 19-го листопада ц. р.

В результаті закриття бензинових стацій та з огляду на погану погоду в багатьох частинах Америки, автомобілевий рух на головних міжміських шляхах минулої неділі дуже зменшився. Мало людей вирушало в далекі подорожі, бо боялися, що їм забракне бензини доїхати до наміченої мети.

Хоч велика більшість власників бензинових стацій минулої неділі закрили свої бизнеси, то багато з них незадоволені з цього закриття та плянують масовий протест, який мав би відбутися десь в половині наступного місяця. Речник власників бензинових стацій заявив, що якщо Уряд незабаром не полагодить цю та інші проблеми роздрібних торговців бензиною, то вони по середині тижня на два дні закриють свої стації.

Між іншим, в Маямі, Флорида, тепер відбувається Крайова Конференція Асоціяції роздрібних торговців нафтовими продуктами. Завданням цієї конференції є обговорити методи, якими можна було б вплинути на Федеральну Раду Коштів Прожитку, щоб дозволила підвищити роздрібні ціни бензини. Власники бензинових стацій нарікають, що їх заробітки дуже зменшилися, а в той самий час гуртові ціни бензини дуже зросли. Крім того, власники стацій твердять, що в порівнанні з минулим груднем постачання бензини впало на 10-20 відсотків, а в деяких частинах Америки навіть на 45 відсотків.

Совєтська преса обвинувачує Китай в „експансіоністській політиці"

Москва. — Совєтсько-китайська полеміка набрала в останніх днях дещо поширеного характеру у зв'язку з цим, що совєтська преса видвиґнула обвинувачення, мовляв, Китай намагається поширити свою територію коштом таких сусідніх держав як Банґладеш, Бурма, Маляйзія, Тайвань і Гонґ Конґ. Згадка в такому контексті про Тайвань має особливе значення. Поширені обвинувачення на адресу Китаю передавав ТАСС, а також були вони опубліковані в тижневику „За рубєжом", в місячнику „Международная жизнь" та в „Новоє время". В совєтських повідомленнях говориться про те, що Китай засилає диверсійні групи до згаданих сусідніх країн, які мають допомагати місцевим партизанам, а також з допомогою радіопересилань до Бурми, Маляйзії, Тайвану намагається втручуватися у внутрішні справи цих країн. „Новоє время" подає, що для підривної акції у Гонґ Конґу Китай стимулює емігрантів, які проходять потрібний вишкіл і мають відтак вести там підривну діяльність.

Критикуючи політику Пекіну, совєтська преса оспорює право Китаю виступати „чемпіоном країн, які розвиваються". Фактично не про інтереси цих країн йдеться Китаєві, твердить совєтська преса, а про забезпечення умов для власної геґемонії у світі. „Авантюризм, безоглядність, геґемоністичні амбіції пекінського керівництва, пише „За рубєжом", — створює загрозу для всіх націй і для світового миру".

Єгипет візьме учать у Женевських переговорах

Каїро. — Єгипетський уряд формально повідомив ЗСА та СССР про те, со єгипетська делеґація візьме участь у мирних переговорах з Ізраїлем, які пічнуться в Женеві 18 грудня. З боку Єгипту не поставлено ніяких передумов, хоч були побоювання, що у зв'язку з зірванням переговорів між військовими представниками Єгипту та Ізраїля, Єгипет відмовиться від участи в переговорах в Женеві. Виглядів на те, щоб у міжчасі були відновлені переговори між військовими представниками обох країн, немає, хоч з боку Ізраїля є бажання, як це заявив ізраїльський міністер оборони Моше Даян в часі зустрічі з представниками американського телебачення у Вашингтоні 9 грудня, щоб такі переговори відновити.

Нез'ясована ще позиція Сирії, яка, за непідтвердженими інформаціями, згодиться на участь в мирних переговорах при передумові, що Ізраїль звільнить якусь частину окупованої арабської території. Того роду передумова є неприємлива для Ізраїля і тому треба припускати, що щойно у висліді розмов державного секретаря Генрі Кіссінджера з представниками сирійського уряду в Дамаску, а також з представниками урядів інших заінтересованих держав на Близькому Сході остаточно буде вияснена доля запланованої мирної конференції в Женеві.

Арабські держави рішили зменшити видобування нафти

Кувейт. — Конференція міністрів для справ нафти арабських держав, які експортують нафту, прийняла постанову, щоб в січні 1974 року знизити видобування нафти на дальших 5 відсотків, що в цілому дасть обниження нафтопродукції на 30 відсотків порівняно з станом, який був перед проголошенням нафтового ембарго. Одночасно конференція висловила незадоволення змістом проарабських деклярацій з боку Японії і Европейської Економічної Спільноти, мовляв, ці деклярації не є достатньо „сильні" і „виразні" у вимогах до Ізраїля, а зокрема у натиску на ЗСА, щоб ЗСА також змінили свою політику на Близькому Сході.

Коли йдеться про американсько-арабські взаємини, то становище арабських держав до ЗСА з'ясували в часі своїх офіційних тут відвідин міністри для справ нафти Савдівської Арабії та Альжиру. Вони перевели розмови у Вашингтоні з державним секретарем Г. Кіссінджером, а також зустрілися з представниками американської преси. Савдіарабський міністер шейк Ахмед Закі ель-Ямані, який вважається архітектом нової арабської нафтової політики, мав інтерв'ю з американськими кореспондентами на телебаченні, у якому він дуже виразно відзначив, що на Близькому Сході не прийде до замирення без того, щоб Ізраїль не звільнив всіх арабських територій, захоплених у війні 1967 року, включно зі східною частиною Єрусалиму. Водночас, без досягнення замирення на таких передумовах, арабські держави не змінять своєї нафтової політики. З другого боку, заявив він, якщо до такого замирення дійде, тоді нафтове ембарґо буде відразу скасоване і пічнеться достава нафти до всіх країн, як це було досі, а також Савді Арабія буде готова разом з ЗСА реалізувати плян збільшеного на 20 відсотків видобутку нафти в найближчому часі.

Роман Рудницький був гостем американського амбасадора в Парижі

Париж (Н. Н.). — Відомий український піяніст-віртуоз, Роман Рудницький, професор Університету Янгставн, Огайо, який власне відбуває свою вже дванадцяту концертову туру по Европі, перед самим відлетом одержав телеграфічне запрошення від американського амбасадора в Парижі, Джона Ірвін'а, на офіціяльний обід і прийняття з проханням опісля заграти там концерт - речиталь. Почесними гістьми на цій „галя" імпресі, учасниками якої був дипломатичний світ Парижа, був світової слави піяніст Артур Рубінштайн (з дружиною) та не менше славнозвісна Надя Буланже, професор Композиції паризької Консерваторії. Для програми цього речиталю в амбасаді, який відбувся 20-го листопада, напередодні публічного Концерту Романа Рудницького в Парижі — він вибрав твори Ліста, Дебюссі і Сонату на теми українських стрілецьких пісень свого батька, Антона. Після Концерту обоє Артур Рубінштайни і Надя Буланже довго і сердечно гуторили з Романом Рудницьким, висловлюючи захоплення його грою і артизмом.

ВНУТРІШНІ І ЗОВНІШНІ СПРАВИ ТА БЮДЖЕТ БУЛИ ПРЕДМЕТОМ ЧЕРГОВИХ НАРАД РАДИ ДИРЕКТОРІВ УККА

Ню Йорк. — В суботу 8 грудня тут у приміщеннях Українського Інституту Америки відбулося чергове засідання Ради Директорів Українського Конгресового Комітету Америки з участю членів Екзекутиви, Контрольної Комісії, Громадського Суду та Політичної Ради УККА, а також семи голів Відділів УККА з Філядельфії, Ню Йорку, Джерзі Сиgórті, Гартфорду, Ню Гейвену, Нюарку і Окружної Ради стейту Ню Джерзі. На засіданні розглянено звідомлення з діяльности за час останнього року, тобто від XI Конґресу УККА в жовтні 1972 року, звіт Контрольної Комісії, вирішено поточні організаційні справи та схвалено проєкт бюджету УККА на 1974 рік. Рада Директорів схвалила також привітальну телеграму новому віцепрезидентові ЗСА Джералдові Фордові, який є одним з видатних американських діячів, який за позитивне ставлення до української проблеми був вже раніше відзначений Шевченківською Грамотою Волі.

Засідання відкрив президент УККА проф. Лев Добрянський. Нарадами проводив екзекутивний віцепрезидент Йосип Лисогір. Після прийняття порядку нарад, приявні вшанували пам'ять померлих упродовж останнього року цих громадських українських діячів, які активно працювали на громадському полі і список яких прочитав екзекутивний директор мгр І. Базарко: суддя Марсел Вагнер, секретар Екзекутиви УККА Степан Спринський, член Політичної Ради д-р Богдан Левицький, представниця Союзу Українок Америки в Політичній Раді Осипа Грабовенська, член Громадського Суду д-р Михайло Дужий, голова Відділу УККА в Балтиморі Володимир Чорнодольський, кол. член Полі- (Закінчення на стор. 3-ій)

Українські професори на з'їзді славістів у Чикаґо

Чикаґо. (ОУПС). — Тут у приміщенні Пік-Конгресс відбудеться в днях 27-29-го грудня ц. р. з'їзд Американської Асоціяції Славістів (ААТСЕЕЛ), в програму якого включено такі доповіді професорів - українців з Америки й Канади: „Нові напрямки в сучасній українській поезії" проф. Марії Овчаренко з університету сх. Іллиной: „Путешествіє" Юрія Лисянського як приклад двомовної творчости" проф. Яр. Рудницького з Манітобського університету та слово секретаря південно - західньо - східньої секції ААТСЕЕЛ проф. Вол. Жили з Лубокського університету в Тексасі. Крім цього передбачена участь у дискусіях інших членів — українців на з'їзді. Як відомо, ААТСЕЕЛ був оснований у 1941 р. й об'єднав у своїх лавах більшість славістів Америки й Канади, його членами були м. ін. св. п. проф. Р. Смаль Стоцький, проф. П. Ковалів, і ін., що основували й очолювали в 50-их роках окрему „українську секцію". В президію ААТСЕЕЛ вперше ввійшов як один із віцепрезидентів на р. 1973 проф. Яр. Рудницький із Вінніпеґу, в цьому ж році зайняв місце секретаря одної з секцій проф. Вол. Жила з Лубок. ААТСЕЕЛ видає свій журнал, у якому є час до часу статті й рецензії з-під українського пера, напр. проф. Ю. Шевельова, проф. І. Сидорука - Павлса, проф. Вол. Жили, проф. Яра Славутича і інших. Черговий з'їзд ААТСЕЕЛ відбудеться в Ню Йорку з кінцем 1974 р.

Мистці вшанували НТШ у його 100-річчя

Ню Йорк. — Не зважаючи на препогану погоду та на труднощі в транспортації, велика заля Фешин Інституту була в поважній частині заповнена під час концерту, що його влаштували минулої неділі, 9-го грудня, в пополудневих годинах українські мистці для вшанування та для моральної і матеріяльної підтримки Наукового Т-ва ім. Шевченка в його 100-річчя. Влаштуванням концерту займався окремий Комітет мистців з д-ром Ігорем Соневицьким у проводі. Адміністратором концерту був Степан Чума, імпрезовий референт Комітету Об'єднаних Організацій - Метрополітального Відділу УККА, під протекторатом якого імпреза відбулася.

Концерт започаткував святочним словом з нагоди 100-річчя НТШ його дійсний член проф. д-р Василь Ленцик. У мистецькій програмі концерту виступали молода і славна вже піяністка Юліяна Осінчук, яка виконала прелюдію Кос-Анатольського, елегію Рахманінова та вальс з опери „Фавст" Гуно-Ліста; соліст Метрополітальної опери бас-баритон Андрій Добрянський, який відспівав Стеценка-Шевченка „Сонце заходить", монолог Тараса Бульби з опери Ревуцького-Рильського та „Зацвіла в долині" Степового-Шевченка; та солістка Нюйоркської Міської Опери пані Марія Лисогір, яка виконала „Козацьку долю" Печеніги-Углицького, „Чи ми ще зійдемося знову" Лисенка-Шевченка і „Пісню" Гнатишина-Чупринки. Солістам акомпаніював д-р Ігор Соневицький. Христина Сливоцька, молода рецитаторка зі Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької, прорецитувала уривки з поеми Івана Драча „Смерть Шевченка". Програму концерту закінчив мішаний хор „Думка" під дириґентурою д-ра Ігоря Соневицького, виконавши Леонтовича „Над річкою", „Ой пряду" та „Ой устану я". Організаторам імпрези і виконавцям програми коротко подякував від імені Президії НТШ ред. Іван Кедрин-Рудницький і концерт закінчено співом „Ще не вмерла".

Помер Семен Лупацій, провідний громадський, політичний та союзовий діяч

З Філядельфії наспіла вістка, що там в неділю 9-го грудня після полудня помер ненадійно Семен Лупацій, довголітній секретар 339-го Відділу УНСоюзу, довголітній член Управи Окружного Комітету Відділів УНС у Філядельфії, довголітній член Управи 6-го Відділу ООЧСУ, чільний член ОУН та один з найбільш успішних збірщиків Національного Фонду УККА у Філядельфії. Покійний був уродженцем Стрийщини, прибув до ЗСА після Другої світової війни та відразу включився тут в громадське та союзове життя. Осиротив дружину Софію, невідлучного друга Василя Коруда та ближчу і дальшу родину в Україні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий Віцепрезидент ЗСА

Як можна було очікувати, обидві Палати Конґресу, насамперед Сенат і в четвер минулого тижня Палата Репрезентантів, величезною більшістю голосів схвалили, щоб найменований президентом Ніксоном Джералд Р. Форд, дотеперішній лідер Республіканської меншости в Палаті Репрезентантів, був 40-вим з черги віцепрезидентом З'єднаних Стейтів Америки. Сталося це після недавньої резиґнації з того посту скомпромітованого різними скандалами Спіро Еґню та в часі, як з багатьох боків підноситься домагання резиґнації, або формального обвинувачення президента Ніксона. В таких обставинах, особою та можливостями і спосібностями віцепрезидента Форда живо інтересується вся країна, як можливим черговим президентом країни.

Підкреслюючи особисті чесноти віцепрезидента Форда, рівночасно видвигається деякі застереження щодо його евентуальної придатности на найвищий пост в країні. Але, немає на світі ідеальної людини, а історія вже записала випадки, коли віцепрезидент, який в опінії публіки і преси цілком не надавався б на пост Президента, але опісля виявився одним із найбільш рішучих власне президентів, як це було у випадку президента Трумана.

Коли мова про віцепрезидента Форда, українці можуть мати ще й те вдоволення, що він один з тих законодавців, які активно цікавилися українськими справами зокрема змаганнями українського народу. Це виявив він своїм відомим листом до тодішнього державного секретаря Раска, як і своїм виступом на бенкеті у Вашингтоні з нагоди 50-річчя проголошення повної незалежности і суверенности Української Народної Республіки. Джералд Р. Форд знав і пам'ятав про українців бувши законодавцем маймо надію, що він пам'ятатиме про них і тепер, на пості віцепрезидента ЗСА.

Влада оліґархії

Орган ЦК КПСС „Правда" з 5 грудня опублікував редакційну статтю про „Владу народу", для відзначення т. зв. Дня совєтської, колись „сталінської", конституції. В статті відзначається, що „розвинуте соціялістичне суспільство — найдемократичніше в історії суспільство, де влада нероздільно належить народові. Як дійсний господар своєї країни, він вирішує всі її державні і суспільні справи, він розпоряджає всіми її безчисленними багатствами. Повне народоправство, активна участь щораз то ширших мас в управлінні державою — це змисл і зміст нашої соціялістичної демократії. Вона віддзеркалює інтереси людей праці і служить для їхнього добра ... На прикладі Совєтського Союзу трудящі землі щораз то більше переконуються про глибокий гуманізм і демократизм соціялістичного устрою ... Наша загальнонародна держава, совєтська, дійсно народна влада сильні свідомістю мас. Натхнені Комуністичною партією, вони не жаліють енергії і труду для добра і процвітання соціялістичної батьківщини".

Того ж самого дня на площі Пушкіна в Москві зібралася невелика числом група вихованців совєтської системи, совєтських інтеліґентів під проводом світової слави науковця - дисидента А. Сахарова, щоб там в мовчанці висловити протест проти совєтського режиму, який винен у грубому порушуванні постанов основного совєтського закону — Конституції СССР, зокрема у цих статтях, які говорять про основні права людини і громадянина. Вісім років совєтські інтелектуалісти - дисиденти влаштовують на цьому місці в Москві того роду протестну маніфестацію і ніякі переконування, ні переслідування поліційних чинників не в силі відвернути їх від їхніх змагань за поправу відносин в СССР.

Сьогодні немає нікого в СССР і у світі, хто б серйозно розглядав декларацію совєтського партійного органу про „народоправство" в СССР, про „гуманність" совєтської системи. Партійна оліґархія намагається переконати громадян СССР, що в їхніх руках влада в державі, що вони можуть вільно розпоряджатися її багатствами для свого власного добра і для добра усієї держави. Про те, як на практиці виглядає це „народоправство", свідчать десятки тисяч політичних в'язнів у концтаборах СССР і всі ці, які коротають свої дні у психіятричних закладах Совєтського Союзу за це тільки, що мали відвагу домагатися пошанування совєтським урядом і партійною оліґархією встановлених законів.

Партійна оліґархія готує нову конституцію для СССР. Враховуючи розвиток внутрішніх відносин в СССР, можна вже сьогодні сказати, що йдеться про черговий документ, яким ця оліґархія буде намагатися закрити своє беззаконне панування над мільйонами громадян і над десятками колись вільних і незалежних народів.

П. Феденко

ПОХМІЛЛЯ

Мюнхен. — Цими днями я бачив у німецькій пресі дві карикатури. На першій зображено подружжя і їхню дитину, що закутані у кожухи сидять на обмерзлій, нетопленій грубі. Біля груби скулена від морозу собачка. Чоловік телефонує до президента Лівії Гадафі, кажучи: „Селям алейкум, пане Гадафі! Тут родина Мюллер. Ми теж протестуємо проти ізраїльської агресії". Треба пам'ятати, що Лівія постачала до Західньої Німеччини найбільшу кількість нафти, яку імпортує ця країна з арабських країн.

Друга карикатура показує двох арабських шейхів у пустині біля джерела нафти. Один каже, весело усміхаючись, до другого: „Тепер вони (европейці) приймуть ісламську віру".

Третя карикатура з Лондону. „Івнінґ Стандард" показує туристів, що шукають у Парижі вежу Ейфеля, але на тому місці, де була славнозвісна башта, стоїть мечеть з височенним мінаретом. Поліціянти пояснюють туристам, що сталося.

Іронічно - перебільшено ці карикатури, — „правду речуть". Більше як 20 років країни Західньої Европи і найбільше Німецька Федеративна Республіка широко користувалися дешевою нафтою з арабських держав. Дешева нафта допомогла відбудувати промисловість, зруйновану війною. Західня Німеччина досягнула „економічного чуда", бо догнала і випередила Англію і Францію та стала одною з найбагатших індустріяльних країн світу. Про розмах господарства Західньої Німеччини свідчить факт, що ця держава продає в інших країнах 40 відсотків продуктів своєї індустрії. Впарі з цим стоїть підвищення добробуту населення Західньої Німеччини, теж „пролетаріяту". Цього слова в Західній Німеччині не почуєш навіть слово „робітник" („Арбайтер") не в моді. Пишуть — „приймач роботи" („Арбайтнемер"), а підприємця називають „роботодавець" („А р б а йтсґебер"). Слова „робітник" уживають для означення чужинців-працівників, що приходять із різних країн до Західньої Німеччини як „робітники-гості" („Ґастарбайтер"). Вони виконують найпростішу „чорну" роботу, як здебільшого невишколені до праці при машинах: чистять вулиці, вивозять сміття та всякі відпадки, працюють в шпиталях, але немало їх є в ресторанах (особливо італійців). Робітники - німці шукають вигіднішої і вище оплачуваної праці. Досі в Західній Німеччині було майже 3 мільйони „робітників - гостей" і, за пляном, число турків мало досягнути одного мільйона в 1974 році.

Здавалося, що цьому поступові не буде кінця і що „суспільство заможности" це назва книги, — буде далі розвиватися. Оптимізм „капіталів індустрії" був такий великий, що в Німеччині скорочено до мінімум добування вугілля, бо нафта вигідніша як джерело енерґії.

Четверта війна на Близькому Сході раптом перекреслила господарське плянування у всіх країнах світу, котрі купували нафту з арабських країн. Арабські держави вирішили ужити нафту як політичну зброю в своєму конфлікті з Ізраїлем. В Західній Німеччині, в Бельгії, Голляндії, Англії, у Франції велика більшість громадян висловилася проти війни, яку почали армії Єгипту та Сирії (з технічною допомогою Москви) проти Ізраїля в жовтні 1973 року. Хоч уряд Західньої Німеччини проголосив свою невтральність в арабсько - ізраїльській війні і навіть не дозволив американцям посилати зброю, що знаходиться в Німеччині, для ізраїльського війська, однак арабські уряди рішили „покарати" Західню Німеччину, Бельгію і Голляндію та припинили довіз нафти до цих країн.

Уряди в Парижі і Лондоні вже раніше, з огляду на „плинне золото" із арабських країн, розвивали жваву торгівлю зброєю з арабськими державами. Тому арабські уряди вважають Англію та Францію за приязні країни.

Недостача нафти примусила уряд Західньої Німеччини негайно ужити заходів для забезпечення індустрії та людности енерґією: мають надію на постачання нафти з Ірану, бо перси не бойкотують Европи та Америки. Вирішено не приймати на працю робітників із Туреччини (мали прийти ще й робітники з Польщі). Постановлено доручити науковим установам прискорити досліди над з д о буванням енерґії із вугілля та з термоядерних (атомових) елементів, є теж проєкти уживання сонячного тепла і вітру, як джерела енерґії, замість далекої нафти з чужих рук. Але це — „музика будучности".

Невесела картина відкрилася на дебатах у федеральному парляменті в Бонні після урядової деклярації канцлера Брандта, який закликав громадян до ощадности, не марнувати пального. Уже урядово заборонено автомобілям приватних осіб їздити в неділю без особливого дозволу. Голова уряду радить підприємствам залізної і сталевої промисловости уживати в продукції вугілля, замість нафти. Для добування електричної енерґії уряд обіцяє збудувати 10 нових електростанцій з ужитком вугілля. Канцлер заявив, що уряд виділить кошти на наукові досліди над здобуванням нових засобів енерґії, щоб замінити недостачу нафти. Через недостачу нафти мусіли різні підприємства скоротити продукцію (особливо а в т о мобілів). Брандт казав, що багато робітників втратять працю.

Після деклярації уряду представники опозиції критикували політику Брандта: мовляв, уряд запізно побачив небезпеку з арабських країн і не догадався забезпечити довіз нафти з Ірану; що уряд занедбав наукові досліди для здобуття енерґії з місцевих природних багатств; що уряд покладав надії на імпорт нафти та земного газу із СССР і т. д. Посли урядових партій (соціял - демократи і вільні демократи) відповідали на критику опозиції, що партія християнських демократів стояла на чолі уряду Німеччини до кінця 1969 р., але, чи вона підготувала країну до такого лиха, як припинення довозу арабської нафти, чи помогла науковим установам шукати нових джерел енерґії? В той час, коли в Америці на такі досліди витрачають держава і приватні підприємства більйони долярів, Західня Німеччина давала на це річно всього коло 10 мільйонів долярів...

Ця ситуація була б дуже вигідна для держав Совєтського Бльоку, бо можна було б вести посилену пропаґанду про „крах капіталізму" в країнах Західньої Европи. Але доводиться „сміятися на кутні", бо скорочення добування нафти в арабських країнах ударило теж по „народних демократіях", що купували нафту із Арабії: Румунія, Б о л г а рія, Польща, Чехо - Словаччина, Угорщина не можуть дістати нафти із СССР, а нафта арабська для цих країн стала дуже дорога. Араби охоче продають свою нафту японцям за „тверду валюту".

Арабська політика вдарила теж по тисячах турецьких, юґославських і грецьких робітниках, що працювали в Західній Німеччині, а тепер мусять вертатися додому на сухий хліб безробіття.

В цих обставинах, в Німеччині та в інших країнах з надією дивляться на мирові переговори між Ізраїлем та арабами і на остаточне замирення на Близькому Сході. Події на тому обширі захитали ґрунт під господарством народів індустріяльних держав Европи.

Інж. Микола Яримович

КОМЕТА КОГОВТЕК

Д-р Любош Коговтек (Luboš Kohoutek), з роду чех, в німецькій обсерваторії в місті Гамбургу, 7-го березня 1973 р. запримітив комету, віддалену від Сонця біля 600 мільйонів кілометрів (1 миля — 1,609 км.). Її названо іменем, як водиться, „Комета Коговтек 1973", на честь того, хто її відкрив. Вона може показатись найяснішою кометою нашої доби, другою після Сонця, яснішою від найяснішої зорі-плянети Венери. Коговтек має бути видна в погідний день, а радше вночі, навіть без телескопу. Передбачають, що Коговтек покажеться з хвостом, 100 мільйонів кілометрів завдовжки, що було б великою дивовижею у нашій соняшній констеляції, ще ніколи людьми не баченою. Хвіст буде рости, маліти і зникати. Крім цього буде, почавши від голови, дещо вигнутим (як у когутика), та частинно жовтої, а далі синьої краски (це не помилка!).

Люди, як звичайно, будуть видумувати усякі ворожби.. Зате діти, що вже можуть читати і розуміти ці рядки та бачити це „чудо", могтимуть колись їх внукам і правнукам, а ці далі наступним поколінням оповідати справжні „казки" про Коговтека з довжелезним хвостом, на небі, що його бачили на власні очі. Не скоріше як за 10 тисяч, а не пізніше як за 80 тисяч років могли б люди знову побачити цю комету із Землі. Комета Галлей появляється у нас періодично що 77 років, вже від 240 року перед народженням Христа, як досліджено із записків. У 1909 році я бачив її на власні очі. Надзвичайне явище для малого ще хлопця. Досі не забув. Знову можна буде її побачити у 1986 р. Вона, це одна з ясніших і більших комет. Д-р Бріян Марсден із Смітсоніянської Астрофізикальної Обсерваторії обчислив приблизну дорогу Коговтека, там і назад, тобто кругобіг (орбіт). Люди часом подають дорогу в годинах їзди, наприклад, автом, при пересічній скорості. Кругобіг Коговтека ще мало досліджений, тому й така велика різниця, 10 до 80 тисяч років, заки знову тут у нас появиться. Головна причина у цьому, що кругобіг ні то еліпса ні то параболя, а щось поміж цим. Вже багато кругобігів, переважно постійно видних із Землі зірок-плянет, точно обчислено. Це ж примінено для устатлення календаря та й уживається у астрології. Мабуть доки живуть люди і відколи мали змогу розумувати, будуть обчисляти кругобіги, вік, матерію, з якої створена плянета вже існуюча, чи щойно в стадії творення і довкілля їх досліджувати, бо пізнати всесвіт це ж велике завдання людини. Пізнати безконечну велич і всемогучість Бога Творця усього цього. На це хіба дав нам Він розум, щоб краще Його пізнати і допомогти нам більше у Його всемогучість і доброту вірити.

Джон Оорт твердить, що можливо кількасот більйонів комет існує поза кругобігом Плюта. Які вони, із чого, не знаємо. На дрібнички минулого забагато часу витрачаємо, а на сварні ще більше.

Одне з найважливіших завдань дослідження Коговтека є саме її матерія, що її творить. Це не ціпка маса, як Земля зі своїм повітрям або наш Місяць. Це якась мряка, курява, пари, різні молекули, атоми та багато усього іншого. Можливо, що такий був початок нашої Землі у перший, „біблійний" день, вранці.

Тому то по всьому світі звернені очі на Коговтека. Знаємо, що різні устаткування на землі, в повітрі і в просторі досліджують цю нововідкриту комету. Ніж покищо є Скайлеб 4, Марінер Венус - Меркурі, Простірне судно Пайонір, Коперінкус, ОСО 7, Звукова Ракета, Літаюча П о з ачервона Обсерваторія і Леар Джет, Далеко - позачервона Бальонова Програма і різні обсерваторії на Землі. Досліджування це дуже дорого коштує. Воно потрібне для рятунку людства, що шалено розмножується і поберего наповняє Землю. Цивілізація наша це немов наше знаряддя для цього. Не треба його надуживати на шкоду чи загибель людства. Війнами годі вибити людей вони розмножуються шаленим темпом. Ми ж, старші люди, бачили це на протязі хоч би цього сторіччя. Годі тут описувати завдання бодай цих згаданих дослідних споруд. Може колись, другим разом.

Щоб краще уявити собі комету Коговтек, то на основі дотеперішніх обсервацій і обчислень належало б прийняти, що вона, небесне тіло у стадії ембріона, щойно твориться в просторі. Пари різних елементів зміняють свій стан і вигляд, залежно від температури довкілля. Наприклад, вода плинна, лід і пара. Частинки комети найближче Сонця, нашого і якогось, що в просторі нагріваються, розмерзають творять звичайно кулю, дуже ясне ядро або кома, що в Коговтека має мати якихсь стотисяч км. в промірі (діяметрі). Дальші від сонця частини комети менше і менше нагріваються то й мають щораз інший вигляд. Це неначе хмари, темні, ясніші аж до занику, не раз з різною закраскою. Це хвіст Коговтека. Хвіст зразу цей теплий, жовтявий, а далі темніший синій, голубіє і невидніє. Старе грецьке слово „кометес" значить „довговолоса". Не знаю, котра назва правильна.

Очевидно, що Коговтек, в кожному положенні звернена „головою" (кома) до Сонця, джерела тепла. Крім цього, в своєму кругобігу Коговтек, зближаючись до Сонця, не тільки нагрівається, зміняє свій вигляд але й силою притягання Сонцем сходить зі своєї прямої дороги. Тому її кругобіг завертає навкруги Сонця але її великий розгін не пускає її впасти на Сонце. Тоді йде кілька днів поза Сонцем і знову показується вже з противного боку Сонця, набирає більшої скорости і йде вже прямо, у другу половину її кругобігу, до якогось іншого ,може, Сонця в безмежнім просторі. Там, правдоподібно, завертає і далі йде своєю дорогою. Триває це декілька десяток тисяч років.

Уявімо собі, що Сонце це неначе великий океан, замість води, наповнений якоюсь пливкою рідиною, неначе лявою, що надзвичайно гаряча, втроє, а то й більше від розтопленого заліза. Ця рідина, а радше тепло, дає можливість нам жити на Землі. На протязі багато віків це тепло замінює товщ усяких животин в ропу, що її тепер переробляють в рафінеріях на пальне усякого роду. Дерева, рослини і т. п. замінюються у вуголь і навіть діяманти. З вугілля можна „витягати" штучну ропу, але багато дорожчу. Тепло, це енерґія, що її можна замінювати на іншу, а навіть магазинувати, неначе гроші в банку чи різні товари у складах. Цю теплову енерґію можна далі переробляти на механічну, електричну і всякі інші. У кінцевому балянсі ця різного роду енерґія не зменшується, ані не збільшається. Вона все

(Закінчення на стор. 8-ій)

„ПЛЯН ТО МИ ВИКОНУВАЛИ..."

Львів. — Є тут Центральне конструкторсько - технічне бюро, яке має за завдання обслуговувати різними новими технічними проєктами заводи цілого ряду західніх областей України. Саме бюро є у віданні Міністерства машинобудівництва. Газета „Правда" з 3 грудня у своїй кореспонденції зі Львова присвячує цьому бюрові окрему увагу, вказуючи на це, що „зле використовують ся засоби на нову техніку". Справа в тому, що, як пише газета, продукція бюра низької якости. „Майже кожний третій проєкт ЦКТБ Міністерства машинобудівництва для легкої і харчової промисловости і побутових приладів не вводиться у виробництво. Безкорисні вправи на ватмані коштували державу декілька сотень тисяч карбованців. Але, як це і не дивно, за таку діяльність проєктодавці навіть в и н агороджувались. Наприклад, тільки в минулому році директор... М. Маляк, головний інженер А. Юрчук, головний бухгальтер Л. Бабич одержали відповідно 1,041, 1,043 і 627 карбованців як премій. Чому ж дивуватися? — говорили на підприємстві. — Плян то ми виконували..."

Далі газета інформує про те, що „державні засоби йдуть направо і наліво. А копітного процесу у виробництві побутової техніки немає. Де сучасні красиві, економічні, універсальні натирачі підлог, пилососи, залізка до прасування, пральні машини, електричні печі?" — запитує „Правда" і додає, що все таки, коли мова про грошові витрати, то в цьому не було ніяких „перебоїв". Щоб виконати плян на відтинку витрат, „колектив конструкторів" розплянував і побудував для себе „прекрасну відпочинкову базу", при чому всю обслугу цієї бази відпочинку оплачувано з фондів, виділених на конструкторські роботи. Незалежно від того виконувалися різні замовлення „на сторогі" за добру оплату. Як виявляється з допису, інші підприємства не від того, щоб „добре заплатити", тим більше, що проєктне бюро „перевантажене" розбудовою „баз відпочинку". Газета інформує, що „підприємства пукають проєктантів на стороні. Каменець - Подільський завод залізобетонних споруд і виробів підписав договір на виконання госпрозрахункових робіт з групою вчених Львівського політехнічного інституту. Ці зажадали декілька тисяч карбованців. Дорожнеча послуг не застрашила замовника. Він навіть порадив професорам, як краще оформити документи на одержання грошей: крім трьох учених, які приймали участь у розпрацюванні, у відомість були включені ще 10 спеціялістів, які і в сні не бачили заключеного договору".

„Чому ж замовника не лякав високий кошт робіт? Чому він не виявив належних вимог до технічного рівня проєктованих виробів? Звернемося у той же ЦКТБ. В пляні роботи бюра тільки на тему „залізка до прасування" — 27 проєктів. 12 моделів відрізняються від себе практично тільки формою, але всі фігурують як „самостійні" проєкти. Тут і розкривається т а є м ниця „новинок". Для випуску дійсно нової продукції завод мусить спеціяльно готовитися, часто модернізувати виробництво. Це клопітливо... А так, ніяких особливих турбот; залізко це саме, тільки ручка переставлена. От і вся „нова техніка". Як не дружити виробникові з таким „вигідним" проєктодавцем? Як не витрачувати, не оглядаючись на „засоби?"

Свої невтішні міркування „Правда" закінчує заввагою, що „з такою безгосподарністю конечним є покінчити".

Іван Мартинюк

ВЕСІЛЬНІ ЗВИЧАЇ СЕЛА ЦЕНЕВА

(2)

Жінка — селянка мала багато більше завдання і відповідальности в господарстві, як чоловік, хоча чоловік був завжди „головою дому" і господарем.

Коли батьки мали вже дорослого сина, у відповідному віці до одруження, то говорили йому, що мовляв, мати занепадає на здоров'ї, не може сама займатися господарством, і їй потрібно помочі. А син, як уже мав на увазі якусь дівчину, то признавався батькам, кого хоче мати за жінку. Якщо та дівчина на думку батьків підходила для нього й для них, то вони давали свою згоду на сватання. Коли ж ні, тоді поставало непорозуміння. Здебільша остаточне рішення було по стороні батьків. Бувало, що вони не раз наперед договорювалися з батьками дівчини, котру вибирали самі, про що молодята й не знали. Якщо хлопець не мав нагоди собі сам вибрати дівчини, то погоджувався на вибір батьків і посилали до дівчини старостів. За старосту вибирали когось з родини, сусідів або приятелів. Староста мусів бути сміливий, жартівливий, веселий, але при тому й поважний. Приходячи до батьків, він ніколи з перших слів не говорив про ціль свого приходу, а щойно під час розмови, коли батьки погоджувались віддати свою дочку, староста звертав розмову на віно. Бувало так, що батьки погоджувались, а дівчина не давала своєї згоди, або навпаки — дівчина погоджувалась, а батьки відкладали справу одруження, нібито для докладнішого обговорення, розмови поміж дочкою і ними. За кілька днів чи за тиждень староста йшов знову до батьків по остаточне рішення. Якщо одержав згоду, то повертався з доброю новиною. Коли ж ні, батьки дівчини оправдувались, що мовляв, ще не готові справляти весілля, це означало, що вони відмовляють віддати свою дочку. Вони ніколи не казали одверто, що не хочуть мати цього жениха за свого зятя. Це називалося „дати гарбуза". Коли ж приходило до згоди поміж батьками дівчини й старостою, вони умовлялись, котрого то дня „підуть до протоколу з курми". Переважно умовлялись на суботу. Часто справу віна-приданого залишали батькам жениха й — батькам відданиці.

Отже, у суботу ввечорі староста з женихом брали в кобелю кілька літрів горілки й ішли з могоричем до дому молодої. Батьки жениха з братами й сестрами приходили пізніше.

В домі молодої приготовлялись до великого родинного торжества. Коли прибував староста з женихом, мати дівчини давала до кобелі чи кошика дві курки для пароха. Від цього й постало оце „пішли з курми". Кобелю ніс староста. І так всі разом ішли до парафіяльної канцелярії: староста, молодий і молода зі своїм батьком. Там парох списував протокол, що його оплачував молодий. Протокол підписували староста і батько дівчини. Відтак повертались усі до дому молодої, де вже були його батьки з найближчою родиною. Починалось радісне родинне прийняття. Дві родини створювали нову — третю родину. Веселі, безжурні, їли, пили, веселились, забавлялись, співали і жартували досхочу. Віно-придане було здебільша „закулісовою грою", в якій ішлося про більший чи менший масток, чи інші вимоги. Хто зривав умову, повертав усі кошти другій стороні. По „могоричу" гості розходились і залишались тільки батьки обох сторін. У селі заручин ніколи не робили.

На другий день, у неділю молодята звичайно не йшли до церкви. Священик з проповідальниці виголошував першу оповідь, повідомляючи про те, хто з ким заміряє вступити в супружий стан. А під церквою ... розв'язувались злобні язики, деякі жіночки ніби в приязному тоні обмовляли молодят, мовляв той багатий, а той бідніший, та погана, а та гарніша, той лінивий, а той працьовитий. Коли молодята жили у своїх батьків тихо, чесно й спокійно, тоді ніхто їх начебто не бачив. Коли ж вони вирішували подружитись раптово усі ними зацікавлювались, усі про них говорили. Такі сплітки й обмови мусіли торкнутися кожної молодої пари, без уваги на те, чи то були діти багачів чи бідних. Батьки й молодята звичайно з цього собі нічого не робили, знаючи, що так мусить бути, такий уже звичай. Але часами сплітки й обмови виводили батьків і самих молодят з рівноваги. Однак, лише в рідких випадках доходило внаслідок цього до розламу започаткованого подружжя.

Зрідка траплялось і таке, що батьки з обох сторін сперечалися поміж собою за те, яке поле чи худобу давати дітям. Деколи ці суперечки доводили до гострих сварок і навіть до розбиття подружньої пари. Бувало й таке, що дівчина чи хлопець, по довшій надумі або внаслідок злобних поголосок, заявляли, що одружуватись не хочуть і зривали угоду з старостою. Тоді, як уже згадано, повертали всі кошти противній стороні. Якщо ж було все в порядку, то до весільних церемоній негайно приготовлялись обидві сторони. Селяни, котрі мали дорослих дітей, завжди були менше чи більше приготовленими до весілля. На той випадок у них підгодовувались безроги чи телята.

Приготування до весілля взимі було дещо легше, а вліті чи восени вимагало більше часу та праці. Взимі білили хату, чистили образи, зносили столи та ослони і вже було майже все готове, окрім м'яса та варилихи-кухарки. Але літньою порою треба було побілити господарські будинки, випрятати стодолу, в якій здебільша влаштовували весільні обіди, бо хати були замалі, там було душно й роїлось від напастливих мух. Ще й до того вліті весільні гості обходили все й всюди, оглядали господарство, а пізніше обмовляли господарів, у яких справлялось весілля. У передвесільному часі молодята обов'язково приходили до пароха, відмовляли там „Отче наш", а потім залишались у нього працювати цілий день.

По виголошенні в церкві трьох оповідей молодята могли ставати до шлюбу. Для весільної обслуги молодий запрошував двох дружбів, тобто дружбу і піддружбу. Ними могли бути двоюрідні брати молодого або свояки з дальшої родини, інколи й товариші, але на дружбів не могли брати рідних братів молодого. Молода запрошувала для себе дружку й піддружку, також з родини, але не рідних сестер. Дружбою молодої міг бути її рідний брат, а коли вона не мала рідного брата, просила двоюрідного брата.

(Продовження буде).

НАЙУСПІШНІШІ Й НАЙЖЕРТВЕННІШІ ДІЯЧІ УНС ВІДЗНАЧЕНІ ЗА ЦЬОГОРІЧНІ УСПІХИ ЮВІЛЕЙНИМИ ВІДЗНАКАМИ 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

Висловлюючи нашу найбільшу вдячність і признання, представляємо українській Громаді наших найкращих союзових діячів, які в цім передювілейнім і передконвенційнім році Українського Народного Союзу та в саме 80-річчя його офіційного органу „Свобода" були відзначені золотою пам'ятковою відзнакою, виданою для відмічення великого ювілею нашого найстаршого часопису, за придбання в цім році 25 або більше нових членів, та відзнакою срібною за придбання від 10 до 24 членів. 25 громадян, що були відзначені раніше відзнакою срібною і опісля золотою та 90 інших, які покищо здобули відзнаку срібну, отже разом 115 союзових арганізаторів своєю відданою працею придбали в цім році Українському Народному Союзові разом майже дві з половиною тисячі (точно: 2,282) членів, чим причинилися до дальшого росту цієї найстаршої й найбільшої української установи у вільнім світі, а водночас збільшили видатно ряди нашої заморської, організованої громади, свідомої національно і свідомої незаступної ваги життьового забезпечення, до того ж у рідній, братській установі.

СОЮЗОВЦІ! Складаючи Вам найбільше признання і подяку за Ваш великий труд, який увінчався таким великим успіхом, кличемо Вас не приставати у праці до кінця цього року, щоб завершити наші цьогорічні змагання за значне збільшення нашої установи повним успіхом.

Відзначених золотою відзнакою закликаємо не спочивати на лаврах, але змагатися за ще більший успіх.

Відзначених срібною відзнакою кличемо подбати про здобуття відзнаки золотої.

Тих, що не дійшли ще до десяти членів, кличемо не тратити нагоди та доповнити свої успіхи бодай до повної десятки членів і придбати пам'яткову відзнаку.

Окремо кличемо усіх тих, які бажають бути обраними на делеґатів на недалеку 28-му Конвенцію УНС, яка відбудеться вже за нецілого пів року у Філядельфії, щоб вони набули право на цей почесний вибір, здобувши традиційну „делеґатську десятку" членів, а водночас і почесну відзнаку.

Відділи, які бажають обрати одного чи більше конвенційних делеґатів з-поміж своїх членів, закликаємо не проґайнувати часу, але придбати достаточне число, яке за статутом потрібно мати для вибору делеґатів.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ! Поладнайте свої важливі справи ще перед кінцем року. Зокрема забезпечіть себе і своїх рідних перед несподіванками долі одною з численних і дешевих грамот Українського Народного Союзу. Ввійдіть у невідомий Новий Рік з достатнім забезпеченням і будьте безпечні!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ВІДЗНАЧЕНІ ЗОЛОТОЮ ВІДЗНАКОЮ

121 К. Кобіто — 73; 191 Р. Колодій — 68; 240 М. Кігічак — 60; 32 М. Хомин — 48; 25 Квітка Стецюк — 46; 47 Анна Гарас — 46; 379 М. Семків — 43

233 Б. Дейчаківський — 38; 78 І. Петрунцьо — 36; 320 І. Малко — 35; 427 П. Дяків — 31; 37 Ольга Оседчук — 29; 174 А. Слюсарчук — 29; 305 М. Гентош — 29

42 П. Головачук — 28; 200 І. Пригода — 28; 360 І. Гаврилюк — 28; 106 А. Іванюк — 27; 372 О. Ярема — 27; 446 І. Геврик — 27; 217 Т. Кубарич — 26

221 Т. Шпікула — 25; 367 В. Попович — 25

ВІДЗНАЧЕНІ СРІБНОЮ ВІДЗНАКОЮ

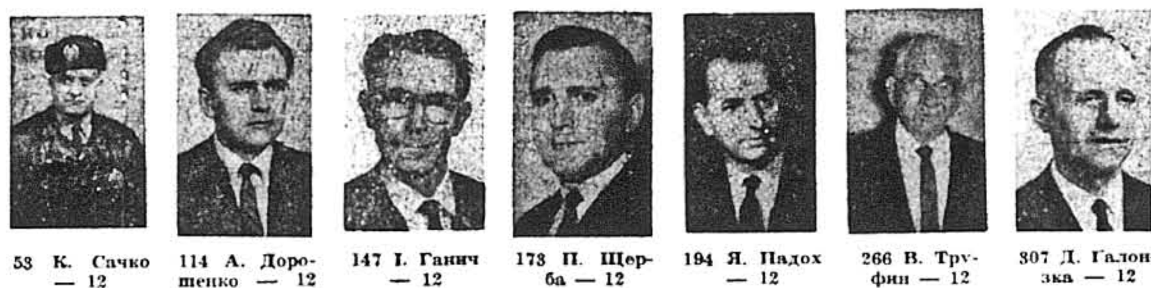

88 В. Квас — 24; 204 В. Палідвор — 24; 37 Анна Гнатюк — 23; 385 Я. Карп'як — 23; 5 М. Хоманчук — 22; 155 М. Фединишин — 22; 416 Катерина Оцуфрик — 21

22 Олена Олек — 21; 76 М. Демчук — 21; 230 П. Ліщак — 21; 316 В. Гавриляк — 21; 327 А. Копистянський — 21; 336 Г. Кисіль — 21; 51 М. Ольшанський — 20

414 І. Телюк — 20; 238 Анна Ремік — 19; 407 В. Шаран — 19; 505 П. Волощук — 19; 161 А. Джула — 18; 271 І. Чопко — 18; 13 П. Шевчук — 17

14 М. Отрок — 17; 147 І. Гуцайлюк — 17; 214 О. Твардовський — 17; 257 П. Сильчак — 16; 292 П. Федик — 16; 473 Віра Баніт — 16; 133 Я. Леськів — 15

55 А. Ціздин — 14; 79 А. Рудник — 14; 276 С. Іваницький — 14; 465 Текля Мороз — 14; 489 М. Шпетко — 14; 29 Ольга Малищак — 12; 48 С. Івасечко — 12

53 К. Сачко — 12; 114 А. Дорошенко — 12; 147 І. Ганич — 12; 173 П. Щерба — 12; 194 Я. Падох — 12; 266 В. Труфин — 12; 307 Д. Галонзка — 12

350 Т. Фінів — 12; 387 В. Олійник — 12; 408 І. Курман — 12; 448 М. Перейма — 12; 6 А. Вовк — 11; 8 В. Мандзій — 11; 90 О. Сидор — 11

115 П. Бабич — 11; 120 В. Рефт — 11; 337 Е. Притула — 11; 399 Р. Приплхан — 11; 402 Я. Бурій — 11; 444 Л. Вовк — 11; 452 Марія Сцебело — 11

131 Л. Боднар — 10; 245 М. Мартиненко — 10; 254 В. Романишин — 10; 268 Е. Барилка — 10; 295 С. Мотрович — 10; 352 Я. Щербак — 10; 362 Ф. Петрик — 10

888 О. Хома — 10; 430 І. Кнігиницький — 10; 439 В. Зацерковний — 10

Крім названих, золоті відзнаки здобули, але не надіслали своїх фотознімок: Р. Татарський (94) — 71, М. Савків (57) — 29, а срібні відзнаки здобули ще такі особи: Д. Пиш (458) — 24, А. Кушнір (83) — 21, Дарія Оріховська (353) —20, Дарія Манило (474) — 20, П. Когут (56) — 17, Олександра Дольницька (434) — 17, Олександра Яворська (344) — 16, С. Глоговський (346) — 15, Гльорія Пацин (125) — 14, Марія Гаравус (127) — 13, Т. Мельник (277) — 13, Софія Соколишин (455) — 13, Д. Заневич (441) — 12, Софія Оріх (33) — 11, В. Брездун (364) — 11, В. Федорів (374) — 11, О. Зинюк (15) — 10, Р. Дяків (30) — 10, Т. Сливінський (59) — 10, Галина Гаврилюк (170) — 10, В. Шмагло (336) — 10, М. Каркоць (345) — 10 і Ю. Баранюк (371) — 10.

ВІДДІЛИ І ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ НА НАГЛІ ПОТРЕБИ УККА

У вересні ц. р. Екзекутива Українського Народного Союзу звернулася була до Управ Відділів та членства з проханням включитися в акцію збірки фондів на найконечніші потреби нашої центральної репрезентації Українського Конгресового Комітету Америки.

З великою приємністю треба відмітити, що на сьогоднішний день 48 Відділів відгукнулося, пересилаючи пожертви від членів та організацій.

Щиро дякуємо всім збірщикам за їх труд, а жертводавцям за їх вирозуміння й піддержку.

5-ий Відділ — збірщик, Микола Хоманчук

Б-во св. Миколая
5-ий Відділ УНС $ 25.00
Микола Хоманчук 5.00
М. Крумшин 5.00
А. Сливка 5.00
Богдан Демчук 5.00
Марія Климишин 5.00
М. Бортник 5.00
Ярослав Хоманчук 5.00
Е. і М. Оприско 5.00
Лев Галан 5.00
Йосиф Пацура 5.00
Стефан Сембой 5.00
П-во Ю. Кубин 5.00
П-во Гречин 5.00
Михайло Юзенів 10.00
В. і Р. Хоманчук 5.00

Разом: 105.00

6-ий Відділ — збірщик Григорій Гусениця

Г. Мурин $ 5.00
І. Виджак 5.00
Г. Гусениця 5.00
С. Танечкевич 2.00
Іван Пециляк 3.00
І. Дуда 5.00
Антін Бек 2.00
Микола Фесій 2.00
Микола Антошик 5.00

Разом: $ 37.00

13-ий Відділ — збірщик, Павло Шевчук

Іван Каарбін $ 3.00
Василь Мокей 10.00
Микола Бобенчак 2.00
Антін Білинський 5.00
Роман Маселко 5.00
Василь Терлецький 5.00
Іван Мокій 1.00
Іван Зандран 1.00
З. Зандран 1.00
Петро Сляк 1.00
Дмитро Скалій 1.00
Михайло Чукта 1.00
А. Урбан 2.00
М. Бережанський 1.00
Яків Сляк 1.00
Іван Иаць 1.00
Василь Кошикар 1.00
Василь Дзуба 1.00
В. Добромильський 1.00
Михайло Пелег 1.00
Михайло Урбан 1.00
Григорій Ільницький 1.00
Василь Мокей 1.50
Павло Шевчук 1.50
Михайло Демчар 1.00

Разом: $ 51.00

28-ий Відділ — збірщик, інж. Лев Бемко

Лев Бемко $ 2.00
д-р І. Богачевський 1.00
Б. Бирд 1.00
Б. Бравенець 1.00
І. Іськів 1.00
А. Філенко 1.00
Василь Полевчак 1.00
о. Вол. Вербицький 1.00
Богдан Гірка 1.00
Петро Біщук 1.00
Юрко Микитин 1.00
С. Кіхтан 1.00
О. Комптон 1.00
Стефан Шоильд 1.00
Віра Гуданич 1.00
Роберт Балідьо 1.00
Філіпс Гренд 1.00
д-р Геральд Ричардсон 1.00
Дж. Зунко 1.00
Тетяна Гірка 1.00
Віктор Балабан 15.00
Гелен Іванс 2.00
Тарас Філенко 1.00
Ю. Круглий 1.00
М. Данилик 1.00
Я. Сухенецький 1.00

Разом: $ 42.50

39-ий Відділ — збірщик, Іван Пиндус

39-ий Відділ УНС $ 25.00
Іван Пігуляк 10.00

Разом: $ 35.00

48-ий Відділ — збірщик Стефан Івасечко

Стефан Івасечко $ 4.00
Михайло Кілик 1.00
Стефан Кіцелюк 2.00
Михайло Лучків 2.00
Саварин Кілик 2.00
Стефан Карабин 2.00
Іван Сех 2.00
Михайло Когут 3.00
Антін Макара 2.00
Марко Тотос 2.00
Осип Галак 1.00
Микола Дубик 2.00
Володимир Макара 2.00
Сеген Такара 2.00
Осип Кілик 2.00

Разом: 31.00

61-ий Відділ — збірщик, Дарія Малюк

Юрій Коваль $ 5.00
І. Запухляк 5.00
О. Хіч 5.00
Осип Запухляк 5.00
І. Лущак 5.00
І. Малюк 5.00
А. Скібіцький 5.00
Л. Хузик 5.00

Разом: $ 45.00

73-ий Відділ — збірщик, Д. Василик

Андрій Ліх $ 2.00
Дмитро Василик 5.00
73-ий Відділ УНС 10.00

Разом: $ 17.00

81-ий Відділ — збірщик, Антін Лукіянчук

Антін Лукіянчук $ 2.00
В. Блашків 1.00
В. Войтович 1.00
П. Зазуляк 1.00
П. Мудрий 1.00
Б. Гудима 2.00
Ю. Сердинський 2.00
Григорій Малик 1.00
Петро Войтович 1.00
Я. Теребух 1.00
Іван (неч.) 5.00

Разом: $ 18.00

61-ий Відділ — збірщик, Іван Бурій

Іван Хомко $ 2.00
Волод. Познахівський 2.00
Василь Хромяк 2.00
Іван Нечей 1.00
Сергій Винярський 2.00
Михайло Копач 10.00
Іван Бурій 2.00

Разом: $ 21.00

84-ий Відділ — збірщик Марія Куян

Марія Куян $ 20.00

Разом: $ 20.00

88-ий Відділ — збірщик, Михайло Васьків

Володимир Квас $ 5.00
М. Васьків 1.00
Марія Гикевич 1.00
(нечитке) 2.00
Р. Винник 1.00
А. Лесів 5.00

Разом: $15.00

94-ий Відділ — збірщик Роман Татарський

Богдан Сердюк $ 2.00
Роман Татарський 5.00

Разом: $ 7.00

116-ий Відділ — збірщик, Степан Шилкевич

Фед. Кред. Кооп. „Самопоміч" $ 20.00
М. Головчак 10.00
С. Шилкевич 10.00
З. Федорович 5.00
М. Бойцун 5.00
І. Скрипчук 5.00
А. Турчин 5.00
М. Шевців 5.00
Я. Онищук 5.00
І. Сойко 3.00
І. Дзюбас 3.00
М. Кузів 2.00
С. Сохан 2.00
С. Білик 2.00
Е. Гец 2.00
М. Гуль 2.00
С. Мрочко 2.00
М. Галик 1.00

Разом: $ 89.00

128-ий Відділ — збірщик, Михайло Глова

М. Глова $ 10.00
Д. Саноцька 5.00
А. Шегінський 1.00
С. Лупач 1.00
Іван Запряла 2.00
Іван Бараняк 1.00
Олекса Біланюк 10.00
Волод. Вацикевич 10.00
М. Замаца 10.00
І. Цєнкий 1.00
В. Лукашів 2.00
Я. Зубаль 5.00
Стефанія Вацикевич 2.00

Разом: $ 60.00

133-ий Відділ — збірщик, Ярослав Леськів

Ярослав Леськів $ 5.00
Андін Вус 3.00
Іван Зависляк 10.00
Людвик Мигаль 5.00
Мирослав Солчаник 5.00
Борис Микола 5.00
Андрій Стечишин 5.00

Разом: $ 38.00

134-ий Відділ — збірщик, Лідія Козак

Володимир Дячук $ 5.00
Лідія Козак 5.00
К. Шипайло 2.00
М. Мочула 2.00
К. Смородська 5.00
О. Хухра 5.00
Ю. Клюфас 2.00
О. Ставнича 5.00
В. Садівник 5.00
Гудзій 5.00
І. Мельник 2.00

Разом: $ 43.00

143-ий Відділ — збірщик, Олександер Левонюк

Василь Бунько $ 5.00
Микола Святий 5.00
Олександер Левонюк 5.00
Олекса Танасійчук 5.00
Михайло Барон 5.00

Разом: $25.00

150-ий Відділ — збірщик, Іван Тарнавський

Василь Никорчук $ 5.00
Емілія Стефанюк 2.00
Олекса Біляк 5.00
Іван Тарнавський 2.00
Анна Никорчук 2.00
Василь Дяків 2.00
В. Когут 2.00
А. Сойлан 2.00
В. Гуска 2.00
Михайло Дарчук 1.00
Текля Білат 2.00
Герда Садовий 1.00
В. Сава 2.00
В. Олексон 1.00
К. Данилів 2.00
Т. Кіннах 3.00
Марія Семенів 2.00
М. Янович 2.00
Ольга Гнатишак 1.00

Разом: $ 45.00

158-ий Відділ — збірщик, д-р Олександер Саноцький

О. Саноцький $ 5.00
Л. Кучерська 5.00
В. Глухий 3.00
В. Навроцький 2.00
С. Слюсар 10.00
М. Заверуха 2.00
П. Данилів 2.00
Ю. Козак 5.00
Л. Рейнарович 1.00
М. Кіт 4.00
О. Гарасимяк 5.00
Е. Гутович 5.00
П. Корейко 10.00
Т. Курило 10.00
О. Доглис 10.00
І. Подусовський 5.00
В. Малярський 10.00
А. Оттенбрайт 5.00
Р. Посікіра 10.00
М. Вігун 5.00
С. Попович 2.00
Д. Досяк 1.00
О. Рибіцький 5.00
І. Осадник 2.00
А. Врублевська 1.00
Я. Вербяновський 1.00
П. і А. Слободян 5.00

Разом: $ 131.00

167-ий Відділ — збірщик, Іван Вельган

167-ий Відділ УНС $ 10.00

Разом: $ 10.00

170-ий Відділ — збірщик, Галина Гаврилюк

Василь Гаврилюк $ 5.00
Осип Зубицький 3.00
Стефан Микитюк 3.00
Іван Тинда 2.00
Василь Бойко 2.00
Антін Шубак 5.00
Марія Мацях 2.00
Євгенія Єнсен 3.00
Параскевія Шеремета 10.00
(нечитке) 2.00
Приходько 2.00
Іван Кишенюк 1.00

Разом: $ 34.00

173-ий Відділ — збірщик, Ірина Щерба

Бербеза Анна $ 1.00
Романюк Евген 10.00
Зарицький Петро 10.00
Корженівський Я. 10.00
Грицак Ярослав 5.00
Стецько Петро 5.00
Бачинський Йосиф 1.00
Матвіїків Стефан 5.00
Корженівський Орест 5.00
Шатинський Богдан 10.00
Шатинська Олена 3.00
Цибак Евстахій 5.00
Щерба Петро 10.00
Гусар Зенон 5.00
Демко Іван 1.00
Ріц Марія 5.00
Валанчук Іван 5.00
Леньо Йосиф 5.00
Паранчак Ольга 1.00
Матушкевич Микола 1.00
Гусак Евстахій 5.00
Гарванко Мирон 2.00

Разом: $ 113.00

178-ий Відділ — збірщик, д-р Атанас Слюсарчук

Василь Кузьмин $ 10.00
Атанас Слусарчук 10.00
Степан Феденко 10.00
Надія Лаврін 10.00
Ярослав Ромах 5.00

Разом: $ 45.00

175-ий Відділ — збірщик, Ярослав Базюк

Ярослав Базюк $ 7.00
Зенон Крамарчук 3.00
Василь Пронів 5.00
Микола Швед 2.00
Д. Кошильовський 5.00
М. Кахній 5.00
М. Кінаш 5.00
Гр. Лишак 5.00
Т. Підгайний 2.00
Микола Ковалишин 10.00
Іван Борщ 5.00
Володимир Дідик 5.00
Василь Папіж 5.00
Михайло Скочира 1.00
Михайло Ніньовський 10.00
Роман Грицай 5.00
Михайло Скальський 1.00
Михайло Полянський 1.00
Іван Іванець 10.00
Тимко Березюк 5.00
Осип Бігун 5.00
175-ий Відділ УНС 10.00

Разом: $ 130.00

182-ий Відділ — збірщик, Григорій Клименко

Григорій Клименко $ 5.00
Михайло Хербетко 5.00
Петро Величко 5.00
Михайло Шевчук 2.00
Карло Сікоряк 5.00
Павло Воінов 5.00
Осип Головацький 2.00
Дмитро Плаван 5.00
Анатолій Клименко 2.00
Константин Боковець 2.00
Василь Сверед 2.00

Разом: $ 40.00

211-ий Відділ — збірщик, В. Карананович

В. Карананович $ 5.00

Разом: $ 5.00

183-ий Відділ — збірщик, П. Залуга

П. Залуга $ 10.00
183-ий Відділ УНС 5.00

Разом: $ 15.00

214-ий Відділ — збірщик, Омелян Твардовський

Іван Хамуляк $ 1.00
Богдан Сольчаник 5.00
Роман Копійчук 5.00
Любомир Рудзінський 10.00
Омелян Твардовський 5.00

Разом: $ 20.00

226-ий Відділ — збірщик, мгр Мирослав Кальба

Степан і Олена Орищин $ 5.00
Зенон і Валя Орищин 10.00
Борис і Люба Орищин 10.00
Антоніна Булота 5.00
Степан Коцюба 5.00
Іван Стебельський 10.00
Ярослав Стецюк 10.00
Михайло Недвецький 5.00
Марійн Маренін 2.00
Іван Овечко 2.00
А. Майстрик 2.00
Мирослав Кальба 5.00
Михайло Гаврилишин 5.00
Бабяк 5.00
Микола Антоненко 5.00
С. Вултанець 5.00
Орест Колтунюк 5.00
Іван Венжівський 10.00
(нечитке) 10.00
С. Кращак 5.00
А. Івашко 5.00
Б. Федунчак 5.00
Михайло Феш 5.00
А. Беймук 5.00
О. Дятеловський 5.00

Разом: $ 142.00

235-ий Відділ — збірщик, Михайло Бобер

Михайло Бобер $ 5.00
Іван Андрець 5.00
Василь Мельник 5.00
Б-во св. Михаїла, 235-ий Відділ УНС 10.00

Разом: $ 25.00

237-ий Відділ — збірщик, Михайло Крика

Петро Бридич $ 20.00
д-р Володимир Бродич 5.00
Михайло Крика 5.00
237-ий Відділ УНС 25.00

Разом: $ 55.00

245-ий Відділ — збірщик, Михайло Мартиненко

Микола Голінко $ 2.00
Михайло Мартинець 2.00
Степан Гудман 1.00
Микола Косович 2.00
Ярослав Чучук 1.00

Разом: $ 8.00

278-ий Відділ — збірщик, Марта Турчин

Марта Турчин $ 5.00

Разом: $ 5.00

293-ий Відділ — збірщик, Ірена Ткачук

Іван Хома $ 2.00
Дмитро Ласевич 2.00
Марія Душник 3.00
Стефан Гінда 1.00
Т. Бабухівська 1.00
Іван Ткачук 2.00
Петро Когулька 1.00
Микола Крук 1.00
С. Бігун 2.00
К. Трачук 3.00
М. Ямбович 1.00
М. Седор 1.00
І. Седор 1.00
В. Поступак 1.00
П. Голдун 1.00
Ірена Ткачук 1.00

Разом: $ 23.00

303-ий Відділ — збірщик, Василь Лещук

Василь Лещук $ 2.00
Григорій Гайдукевич 2.00
Теодор Квасницький 1.00
Григорій Доброміль 1.00
Осип Пантелюк 1.00
Дмитро Досій 2.00
Теодор Кісілевич 2.00
Прокіп Ніцпонь 2.00
Іван Ханацький 1.00
Антін Ганчарик 1.00
Михайло Палагнюк 1.00
Іван Багайський 2.00
Антін Дух 2.00
Микола Лисаківський 2.00
Іван Пивоварчук 1.00
Микола Камад 2.00
Стефан Стефанів 2.00
Дмитро Люзерн 2.00
Михайло Нагірний 2.00

Разом: $ 32.00

309-ий Відділ — збірщик, П. Кобас

309-ий Відділ УНС $25.00

Разом: $ 25.00

349-ий Відділ — збірщик, Михайло Захарко

Захарко Михайло $ 10.00
Матіїв Василь 10.00
Бойко Василь 10.00
Рахман Дмитро 5.00
Лисий Михайло 5.00
Оленський Яків 5.00
Гаврилюк Любомир 5.00
Пілат Іван 10.00
Пузик Андрій 5.00
Світченюк Стенлей 5.00
Ляндвійт Богдан 5.00
Мінченко Олександер 5.00
Дарія й Іван К. 5.00
Гнідь Богдан 5.00
Іван К. 10.00
Габер Михайло 10.00

Разом: $ 110.00

354-ий Відділ — збірщик, Павло Ващишин

Ващишин Павло $ 2.00
Труш Павло 2.00
Мазурик Василь 2.00
Банах Стефан 2.00
Дашко Михайло 10.00
Кульчак Василь 10.00
Хмура Стефан 1.00
Огородник Данило 5.00
Костів Іван 2.00
Клюка Андрій 1.00
Бич Антін 1.00
д-р Я. Винницький 10.00
Тітко Микола 1.00

Разом: $ 42.00

356-ий Відділ — збірщик, Олекса Продивус

Олекса Продивус $ 5.00
Михайло Депа 5.00
Михайло Воробець 5.00
Михайло Лобур 5.00
Павло Клачинський 1.00
Теодор Опришко 1.00
Михайло Ставничий 1.00
Михайло Гошуляк 2.00
356-ий Відділ УНС 10.00

Разом: $ 35.00

368-ий Відділ — збірщик, Василь Подубинський

368-ий Відділ УНС $ 25.00
Олімпіяда й Василь Подубинські 10.00

Разом: $ 35.00

372-ий Відділ — збірщик, Йосиф Ярема

Йосиф Ярема $ 5.00
Григорій Лесик 5.00
Воолдимир Цяпа 2.00
Василь Білинський 5.00
С. Кинік 2.00
Славко Паславський 2.00
(нечитке) 2.00
О. Ротич 5.00
В. Колтовський 1.00
М. Ратило 1.00
М. Вітик 10.00
Д. Демедюк 1.00
Б. Цимбалістий 2.00
І. Головінський 5.00
Я. Букачевський 2.00
Р. Кец 5.00
Котис Богдан $ 2.00
Анна Бойко 1.00
Катерина Гіль 1.00
О. Тачак 1.00
М. Серна 1.00
П. Логінська 2.00
В. Стойко 2.00
Д. Геча 5.00
Зенон Ярема 2.00
Віра Ярема 1.00
Михайло Дубас 5.00
В. Малевський 2.00
Михайло Мостовий 2.00
Франко Літовінський 5.00
А. Якубович 1.00
Михайло Хомут 25.00
М. Білас 1.00
Підгайний 5.00
В. Реновець 2.00
С. Дубей 1.00
І. Головко 2.00

Разом: $ 114.00

375-ий Відділ — збірщик Петро Тарнавський

Петро Тарнавський $ 3.00
Сімків М. 2.00
Сімків Вол. 3.00
Фатич Мих. 2.00
Попик Мих. 3.00
Данківський Б. 2.00
Хитрук 2.00
Жук Вол. 2.00
375-ий Відділ УНС 5.00
Боднар Х. 2.00
Рак Теодор 3.00

Разом: $ 29.00

385-ий Відділ — збірщик, Ярослав Карпяк

385-ий Відділ УНС $ 25.00
д-р П. Попадюк 7.60
д-р О. Остап 5.00
В. Нич 4.10
В. Микуляк 3.00
Г. Папіж 2.75
Д. Мандибур 2.90
Інж. Яр. Карпяк 2.50

Разом:$ 52.85

399-ий Відділ — збірщик, Роман Припхан

399-ий Відділ УНС $ 10.00
Роман Припхан 5.00

Разом: $ 15.00

450-ий Відділ — збірщик, Евстахія Мілянич

Павло Дорожинський $ 3.00
Христина Навроцька 2.00
Володимир Корнага 2.00
А. Мілянич 2.00
Г. Скорецька 1.00
Евстахія Мілянич 2.00

Разом: $ 12.00

452-ий Відділ — збірщик, Марія Спібайло

Укр. Мол. Клюб, 452-ий Відділ УНС $ 20.00
Юрій Карпинець 1.00
о. шамб. Вол. Возняк 5.00
Ярослав Крук 10.00
Марія Льоренц 1.00
Василь Спібайло 10.00
С. Будник 3.00
Катерина Росвська 1.00
Іван Юсик 2.00
Г. Волошанський 1.00
И. Крук 1.00
Ол. Залуцький 5.00
(нечитке) 5.00
Метро Гарітан 5.00
Франко Газелля 3.00
(нечитке) 5.00
(нечитке) 1.00
(нечитке) 5.00
(нечитке) 2.00
М. Сивий 1.00
Шараневич 1.00
М. Залюнка 2.00
(нечитке) 1.00
Микола Мах 5.00
Ол. Аневич 5.00

Разом: $ 93.00

481-ий Відділ — збірщик, Михайло Міщук

Михайло Міщук $ 5.00
Денис Пітух 2.00
Е. Чучман 2.00
Іван Отчич 5.00
Володимир Денець 2.00
Микола Кос 10.00
Петро Шутковський 5.00
(нечитке) 10.00
М. Венгрин 3.00

Разом: $ 65.00

484-ий Відділ — збірщик, Володимир Запаранюк

47-ий Відділ ООЧСУ в Ютиці $ 10.00
484-ий Відділ УНС 5.00
Володимир Запаранюк 5.00
Ірина Запаранюк 2.00
о. Богдан Смик 2.00
Осип Ліщинський 2.00
Володимир Івасів 2.00
Степан Мельник 2.00
Надія Фалинська 2.00
Іван Бекерський 2.00
Роман Яцків 1.00
Ярослав Ликтей 1.00
Іван Кошикар 1.00
Володимир Драгош 1.00
Володимир Величко 1.00
Александер Дзядик 1.00
Михайло Косар 1.00
Михайло Худик 1.00
Василь Пилипчук 1.00
Іван Чорний 1.00
Зиновій Боднарчук 1.00

Разом: $ 45.00

Інж. Яр. Татомир $ 50.00

Разом: $ 50.00

ВНУТРІШНІ І ЗОВНІШНІ СПРАВИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

тичної Ради д-р Нестор Процик, член Ради Директорів інж. Ярослав Лучкань. Вшановано також пам'ять двох видатних українців, які померли у цьому році: єпископа Луцького, Владику Василя Величковського та публіциста д-ра Дмитра Донцова.

Центральною точкою нарад були звідомлення з діяльности, що їх подали: президент УККА проф. Лев Добрянський, екзекутивний віцепрезидент Йосип Лисогір та голова Політичної Ради проф. Іван Вовчук. Крім того, порядком доповнення подали звіти голови двох комісій: дослідів ситуації в Україні — проф. Богдан Гнатюк та публікацій й інформації — проф. Матвій Стахів. Звіти охоплювали понад рік діяльности і заторкували різні проблеми. Проф. Л. Добрянський у своєму звідомленні насвітлив такі важливіші ділянки праці очолюваного ним бюра УККА у Вашингтоні: заходи щодо відзначення Конґресом Дня Української Незалежности та Тижня Поневолених Націй: заходи перед Сенатом і Палатою Репрезентантів щодо започаткування переслухань про переслідування українських Церков совєтським режимом і про реставрування в Україні Католицької і Православної Церков; свідчення в різних справах перед комісіями Сенату і Палати Репрезентантів, зокрема у справі признання для СССР статусу упривілейованої держави та у справі нового спрямування американської політики по лінії відпруження з СССР; контакти з урядовими аґентствами; публічні виступи, доповіді, участь у конференціях та репрезентація УККА при відповідних нагодах.

Йосип Лисогір у своєму звідомленні накреслив внутрішню діяльність керівних органів УККА, інформуючи про відбуті наради та їхній зміст і постанови. У звітовому періоді Екзекутива УККА відбула разом п'ять засідань, Президія Екзекутиви — п'ять і Рада Директорів — одне. Його звіт включав також інформацію про співпрацю УККА на відтинку підготови і переведення Другого СКВУ.

Про працю Політичної Ради звітував проф. Іван Вовчук. За останній рік Політична Рада відбула три засідання, а крім того відбулося два засідання Президії Політичної Ради. Політична Рада опрацювала і прийняла правильник праці, а також перевела дискусію та передала відповідні висновки в справах, що стосуються участи молоді в українському громадському житті, окремих аспектів громадського життя в ЗСА та потрібних заходів на відтинку допомоги визвольній боротьбі українського народу. На засіданнях Політичної Ради обговорювалися також справи, зв'язані з конкретними протестаційними акціями, як наприклад в справі річниці голодової облоги України.

Над цими звідомленнями розвинулася жива дискусія, яка виявила значне зацікавлення порушеними проблемами, а в першій мірі різними аспектами діяльности керівних органів УККА. Треба відзначити, що вичерпний звіт Контрольної Комісії, що його склав її голова мгр. Іван Винник та в якому були показані конкретні досягнення УККА, коли йдеться про фінансову ділянку, давав багатий матеріял для такої дискусії. Окремо був поданий також звіт видавництва УККА, головну позицію якого становить „Український Квартальник".

Рада Директорів розглянула також приготований скарбником п. Уляною Дячук прелімінар бюджету УККА на 1974 рік, який передбачає прибутки і видаткування у висоті 175,000 долярів. Ця сума включає потреби самого УККА, а також обтяження на рахунок СКВУ. Для з'ясування деяких бюджетових позицій Рада Директорів покликала окрему комісію, прийнявши пропонований проєкт бюджету в принципі.

Рада Директорів полагодила також поточні організаційні справи. В першій мірі вона затвердила персональні зміни в керівних органах УККА. На місце інж. Романа Галібея управа Товариства Українських Інженерів призначила до Екзекутиви інж. Юрія Гончаренка, а на місце бл. п. Осипи Грабовенської Союз Українок Америки визначив до Політичної Ради пані Христину Навроцьку. Апробовано також пропозицію делеґувати до Секретаріяту СКВУ о. Володимира Базилевського, а до Контрольної Комісії СКВУ мгра Івана Базарка, як члена, а Квітку Семанишин як заступника.

Рада Директорів винесла рішення посилити збірку Національного Фонду в грудні цього року з таким пляном, щоб осягнути загальну суму за рік у висоті 125,000 дол. Практика останніх чотирьох років виявляє, що того роду збіркова акція з активною участю Відділів приносить пересічно 50,000 дол. і тому Рада Директорів звернулася з окремим апелем до управ всіх Відділів УККА, щоб вони якнайефективніше в и к ористали цей місяць для збірки фондів. Рада Директорів прийняла до відома інформацію про запляноване мистецьке турне відомої співачки, солістки київської опери Ганни Колесник. Це турне спонзоруватиме Екзекутива УККА, яка надіється, що всі Відділи цю ініціятиву зі свого боку активно підтримають.

Наради Ради Директорів попередило засідання Екзекутиви УККА, що відбулося того ж дня перед полуднем. На засіданні Ради Директорів було приявних разом 62 особи.

У-Фо-То в пам'ять Адольфа Карпюка

Ню Йорк. — 9-го грудня 1973 р. в приміщенні Літературно - Мистецького Клюбу, заходом Українського Фотографічного Товариства, відбулися сходини в пам'ять недавно померлого почесного члена Т-ва бл. п. Адольфа Карпюка. Сходини відкрив голова Т-ва інж. Богдан Полянський, слово про Адольфа Карпюка сказали інж. Михайло Пежанський та о. митрат Ткачук. Під час сходин виставлено картини Покійного, виконані ще на Рідних Землях у 20-их роках. Також висвітлено прозірки з подорожі по Европі та із Стерлінґ Форест у стейті Ню Йорк, із поясненнями бл. п. Адольфа Карпюка, відіграними із магнетофонного запису. Покійного згадували в гутірці під час перекуски. На сходинах були присутні дружина Покійного, родина, приятелі та члени Т-ва, разом 30 осіб.

ВІСТІ З ТОРОНТА

Торонто по Конґресі СКВУ. Біля двох тижнів Торонто було світовою столицею вільних українців. Зустрічалися у ньому українці із всіх континентів, за винятком на жаль тільки України і сателітних держав. Вправді були „народні післанці" з України, яких очолювала „товаришка" Шевченко, яка за всяку ціну хотіла переконати посадника міста Д. Кромбі, що він не повинен був проголошувати Українського Дня з нагоди Другого СКВУ, бо це шкодить дружності" із СССР. Наш посадник не погодився з думкою „совєтської приятельки", виясюючи їй, що Канада, не СССР, зацитувавши при цій нагоді слова Мао Тсе тунґа теперішнього „прия т е л я" Совєтського Союзу, що: як і город прикрашують різнорідні цвіти так і Канаду„ її різного етнічного походження горожани. Чи не соромно було „товаришці" Шевченко! Відбувалися тут наради, схрещувалися думки-і д е ї. Роблено постанови, заключувано рішення і резолюції, всіх клітин української спільноти у вільному світі. І наші церкви, і молодь, жінки і студенти, кооператори і ветерани, журналісти та політичні середовища. Всі вони керувались єдиним — допомогти українському народові на рідних землях у нерівній визвольній боротьбі, та задержати себе зберігаючи свою українську ідентичність. Хоча праці й труду було багато, хоча були й недоліки, однак Торонто, стало містом-приятелем СКВУ і його осідком, а сам Конґрес пройшов з повним успіхом. І так, як під час підготовчих праць і перебігу самого СКВУ, Торонто напевно буде всебічною моральною і матеріяльною підпорою для новообраного Секретаріяту, протягом його каденції.

Тріюмф сумівських ансамблів. Чоловічий хор „Прометей", жіночий „Діброва", та духова оркестра „Батурин", під мистецькою батутою мистця-диригента мґра В. Кардаша, стали сьогодні безспірно найкращими мистецькими ансамблями в Канаді. Кажемо в Канаді умовно, бо ансамблі знані і в Америці та в Европі. Скільки разів у різних містах Америки зустрічали чисельні учасники носіїв нашої культури, головно хорового мистецтва. Тріюмфальна подорож по Европі минулого року також увінчались найкращими успіхами, про які з похвалами згадували гості на Другому СКВУ. Хорам акомпаньює п-і проф. М. Кравців-Барабаш, та талановита і високопрофесійна піяністка молоденька Надя Середа. З нагоди X Світового Конґресу СУМ, в неділю 28 жовтня ц. р. ансамблі влаштували в Українському Домі величавий концерт, участь у якому взяло багато учасників так Сумівського Конґресу, як і СКВУ. У програмі концерту підібрано пісні із різноманітною тематикою та різноманітним настроєм. Контраст творили одяги ансамблів. Хор „Прометей" у формальних одягах і в другій частині у нових козацьких строях. Хор „Діброва" у нових стилізованих вишиваних сукнях, які допасовувались до гарних лиць „дібров'янок". По береги заповнена заля, спонтанно реаґувала на кожний окремий виступ, який може як ніколи під кожним оглядом був досконалим. Світовий Конґрес СУМ наділив мґра В. Кардаша найвищою почесною грамотою СУМ. 4-м ступенем „культурника". за його працю диригента протягом довгих років, бо дійсно мґр В. Кардаш провадить не лише мистецьку працю, але й виховну. Він провідник хорів і оркестри, він над ними панує і ними діє, виховуючи і тих, що співають і тих, що слухають. Хоч всі концерти сумівських ансамблів були досі вдалими, то останній був під кожним оглядом знаменитим.

„Пісня України" в Маямі. Дуже популярна українська щоденна радіопрограма „Пісня України" в Торонті, під керівництвом Прокопа Набумчука р о з т я г н у л а свій „стан посідання" — аж до Маямі на Флориді та відкриває там українське радіопересилання. Перша радіопрограма присвячена нашим різдвяним традиціям і колядкам, буде передаватися 6-го січня 1974 р. з радіовисильні ВРІЗ на 1550 хвилях, о год. 2.30 по пол. Ми переконані, що велика українська громада Маямі, разом із чисельними українськими туристами, які у той час будуть там відпочивати, матимуть нагоду насолоджуватись красою наших українських колядок. Згадана радіопрограма обслуговує великий простір та своїм засягом доходить і до Куби, де як кажуть навіть під теперішню пору живе поважне число українців. Маємо надію, що всі українці Маямі і околиці щиросердечно піддержать свою українську програму.

„Украдене щастя" в Торонті. У рямках д р у г о г о Міжнародного Фести в а л ю Драматичного Мистецтва в Торонті, театр „Заграва" виставив у цьому році драму на 5 дій Івана Франка „Украдене щастя". Вистава відбулася у залі Тавн Голу, Ст. Лоренс Театру, яка має амфітеатральну побудову і відкриту, призначену для театральних вистав сцену. Вечір вистави вибрано на час СКВУ: п'ятницю 2 листопада. Українська група виступала п'ятою з черги — за чеською, англійською, японською і фінляндською. Режисером драми був Ю. Бельський, декоратор Омелян Теліжин і костюмер Марія Левицька. Акторський склад був дуже добрий. У важливіших ролях виступали: Ніна Теліжин — Анна, Михайло Лялька — Микола, Тарас Парченко – жандарм-коханець, та М. Левицька, Зоя Гречко, Надя Куца, Андрій Ільків, Іван Ралько, Володимир Дмитерко. У групі дівчат і хлопців виступали: Олександра Микитенко, Оля Лозинська, Сл. Шелепинська, В. Дмитренко, К. Савицький, Р. Зазуля, М. Левицький, Ю. Синишин, Ю. Яськів, А. Дзюбанівський, Б. Купич, Є. Конарський, А. Падик, Г. Лахманюк. Підібрання цього твору Франка на час Конґресу СКВУ було щасливим задумом, і в ньому „Заграва" дала дійсне театральне мистецтво високої кляси. Керівництво з'єднаного ансамблю перебрав довголітній його адміністратор і актор Володимир Довганюк. Було б побажаним, щоб „Заграва" стала постійним театром в Торонті, що напевно велика українська громада не тільки привітає але дасть повну моральну і матеріяльну піддержку.

Вдалий концерт струнно оркестри. Музичний Інститут ім. М. Лисенка у Торонті, влаштував 18 листопада ц. р. о год. 7.30 вечора у авдиторії Вест Парк Секендери Скул, дуже вдалий концерт з творами: Баха, Витвицького, Вівальді, Генделя, Голста і Янечека. Цей раз Струнна оркестра під проводом проф. І. Ковалева включила у свій концерт дипломованих солістів, які своєю мистецькою грою внесли оживлення у програму. Орест Ковалів і Галина Стрілець знаменито вив'язались із своїх завдань, як солісти у двох творах, у концерті ля мінор на дві скрипки з оркестрою А. Вівальді та у такому ж „подвійному" концерті ре-мінор Й. Баха. Із великим признанням для диригента і членів оркестри треба відзначити великий поступ у праці і досягненнях, які робить наша молодь у музичному напрямку. Є надія, що в найближчих концертах, які оркестра плянує, буде включено більше творів українських композиторів. Хочемо вірити, що недалекий вже час коли Струнна Оркестра Музичного Інституту ім. Лисенка, стане симфонічною одиницею у нашому місті.

В. Дідюк

Концерт струнної оркестри Музичного Інституту ім. Лисенка в Торонті

На прикладі Музичного Інституту ім. Лисенка в Торонті можемо найкраще бачити, як висока ідея, раз запаливши серця ентузіястів, може на протязі довгих років утримувати їх на пункті непогасного ідейного горіння. Цією ідеєю, що поза нормальним навчанням учнів цього інтитуту вже на протязі довгих років зогріває серце директора цього інституту Івана Ковалева, а з ним і серце всіх елевів інституту та їхніх батьків, є, на перший погляд, недосяжна мрія розвинути і побільшити вже широко відому струнну оркестру Інституту до повної оркестри сомфонічної. Перешкоди і труднощі? Перш за все брак відповідного капіталу для закупу потрібних такій оркестрі інструментів. Решта — це вже справа сильної волі, наполегливости і професійности директора Інституту і диригента оркестри Івана Ковалева і справа придбання для симфонічної оркестри додаткових заавансованих елевів, які б на додаткових інструментах симфонічного порядку могли б грати. Але таких, як запевнює нас директор Ковалів, піднайти в Торонті, а навіть підховати не буде важко.

Кожного року читаємо в нашій пресі на цю тему статті, ілюстровані вимовними знятками струнної оркестри Торонтонського Музичного Інституту ім. Лисенка з приблизно 50 найкращими елевами Інституту, що розтаборилися за пультами на концертовій естраді і з її диригентом до високого льоту.

Де вже в останніх роках (поза концертами два рази в рік у Торонті) не бувала струнна оркестра Інституту із своїми концертами: Гамільтон, Вотерлю, Лондон (Онт), Детройт, Клівленд, Чикаґо, Рим і т. д. А все це ідейному поході до великої мети, щоб у якнайближчому часі могти виступати на концертовій естраді перед українським і чужим форумом як оркестра симфонічна.

У неділю 18 листопада ц. р. відбувся в Торонті, в авдиторії середньої школи Вест Парк черговий концер струнної оркестри Музичного Інституту ім. Лисенка з запрошеними солістами - скрипалями Орестом Ковалевом і Галиною Стрілець. У програмі першої частини концерту під диригентурою Івана Ковалева оркестра і солісти виконали Генделя „Кончерто ґроссо" оп. 6, ч. 1, в якому „тріо концертанте" були: Орест Ковалів (I-ша скрипка), Галина Стрілець 2 скрипка) і Харитя Голод (віольончель) а далі „Кончерто ґроссо" оп. 3, ч. 8 (солісти Орест Ковалів і Галина Стрілець) і Яначека сюїти чч. I, III, IУ і УI. Після перерви оркестра виконала твір нашого композитора і музикознавця Василя Витвицького. „Диптих — спів і танець" і сюїта Г. Голста, а обоє згадані солісти — скрипалі виконали концерт ре-мінор Баха на дві скрипки. При фортепіяні — Роман Познахівський.

Соліст концерту Орест Ковалів почав вчитися гри на скрипці вже в 5-му році життя, при чому його вчителем у Музичному Інституту ім. Лисенка в Торонті аж до закінчення його студій в Торонтській Музичній консерваторії з дипломом АРКТ, тобто з дипломом виконавця-соліста, був його батько, проф. Іван Ковалів. До речі проф. Іван Ковалів теж скрипаль, який закінчив студії після 2-ої світової війни у Відні і Зальцбурзі і продовжував їх в ділянці диригентури та композиції вже в Торонтському університеті. Його син Орест, теперішній соліст за свого перебування в Торонті весь час виступав як концертмайстер струнної оркестри Музичного інституту. Закінчивши музичні студії у Торонті, Орест переїхав до Ню Йорку, де удосконалював гру на скрипці і брав лекції диригентури та композиції у славній нюйоркській музичній школі Джуліярд. Впродовж трьох років Орест грав у Ню Йорку в оркестрі славного диригента Леона Барзена.

Не менше видатною постаттю у своїй музичній кар'єрі є другий соліст концерту, Галина Стрілець,що почала науку гри на скрипці на шостому році життя у , проф. Мирона Шияна в українському Музичному інституті в Клівленді. Свої дальші музичні студії Галина Стрілець закінчила дипломом бакалавра музики у Рочестері, а потім студіювала ще впродовж трьох років гру на скрипці в музичній школі Джуліярд у Ню Йорку. Виступаючи тепер у різних американських симфонічних оркестрах, наша талановита скрипалька Галина Стрілець має, згідно з рецензіями усі дані для того , щоб запевнити собі у музичному світі передове місце як скрипаль-соліст.

Останній концерт струнної оркестри Музичного Інституту ім. Лисенка у Торонті здобув собі повне признання з боку торонтської музиколюбної громади, і з цього успіху можна вносити, що вже за рік-два вимріяна симфонічна оркестра Інституту стане доконаним фактом, чого ми всі Інститутові і його диригентові та учням щиро бажаємо.

У Торонті, як і в інших українських культурних осередках, буває так, що в той сам день і в тій самій годині (тільки в інших залях) відбуваються дві різні,дуже цінні культурні імпрези, і „розірвати себе", щоб бути на обох імпрезах, неможливо. Автора цих рядків потягнуло в бік вечора справді „унікальної" Зої Когут і її мистецької супружниці Ірини Кобзяр-Залеської, і тому він не може, на жаль доповнити цеї інформаційної нотатки своїми особистими враженнями з концерту.

(вл)

Сенатор Брук відкинув пропозицію на резиґнацію

Вашинґтон. — Республіканський сенатор Едвард В. Брук із Мессачусетс, заявляючи, що він любить свою партію, але що він скоріше американець, а щойно опісля республіканець, відкинув пропозицію однієї республіканської організації, щоб він зрезиґнував із свого посту. Республіканський міський комітет із Валтгем, Мессачусетс, минулого тижня звернувся до сен. Брука з цією пропозицією, заявляючи, що він нельояльний супроти президента Ніксона, бо вимагав, щоб Президент зрезиґнував у зв'язку з Вотерґейтською аферою. Як відомо, сен. Брук був першим республіканським сенатором, який звернувся до президента Ніксона з такою пропозицією. Виступаючи на телевізійній програмі „Ішюз енд Енсерс" 4-го листопада ц. р., сенатор Брук сказав, що він не думає, що президент Ніксон хоче пошкодити країні, але що Президент втратив довір'я населення й не може ефективно керувати державою. Сенатор із Мессачусетс тоді закликав Президента зрезиґнувати „для добра країни", хоч існують всі можливості, що він не поповнив ніякого злочину, сказав тоді Брук. Сенатор Брук виголосив свій заклик до Президента після того, як Білий Дім повідомив, що 2 магнетофонні записи, які президент Ніксон погодився передати федеральному судді Джонові Сіріці „ніколи не існували", тобто, що дві розмови президента Ніксона із своїми дорадниками Джоном Мічеллом і Джоном Діном із технічних причин не були записані на м а г нетофонну стрічку.

Обвинувачують нафтові компанії у нелеґальнім контролюванні

Ню Йорк. — Генеральний прокуратор стейту Ню Йорк, Луїс Лефковіц, вніс клопотання до Найвищого Стейтового Суду, в якім обвинуватив сім нафтових компаній у спробах нелеґально встановляти рівень роздрібних цін бензини та в спробах зліквідувати конкуренцію зі сторони малих самостійних бензинових стацій. Закиди щодо застосування монопольних методів були звернені проти наступних нафтових компаній: „Шелл", „Ексон", „Галф", „Сан Ойл", „Амерікен Ойл", „Тексако" та „Мобил". Генерал ь н и й прокуратор Лефковіц повідомив, що ці компанії мають до 20 грудня дати відповідь в суді. Речники деяких із цих названих нафтових фірм твердили, що закиди є безпідставні та що вони виграють судові розправи.

Відзначення 25-ліття УНР у Філядельфії

Заходами Т-ва Прихильників УНР у Філядельфії 11-го листопада в залі „Тризуба" відбулося святочне відзначення 25-ліття існування УНР (українського передпарляменту) в екзилі. Численно українська громада заповнила простору залю „Тризуба" і цим засвідчила невмирущу святість боротьби за Державність 1917 - 1921 років та величність Універсалів проголошених 22 січня 1918 і 1919 рр., які висловили волю цілого українського народу про самостійність і соборність Української Народної Республіки, яких ми ніколи не зречемося.

На головного промовця запрошено з Европи президента УНР в екзилі Миколу Лівицького. Відкриваючи святочне зібрання, голова Представництва ВО УНР в ЗСА, поет Володимир Біляїв запросив до почесної президії Президента Миколу Лівицького, генерала П. Самутіна, голову Комбатантських Організацій Івана Поритка, голову Філядельфійського відділу УККА д-ра І. Скальчука, чолового діяча ОДВУ д-ра Б. Гнатюка, голову Головної Управи Т-ва Прихильників УНР в ЗСА інж. М. Химича, голову Прихильників УНР у Філядельфії інж. П. Лимаренка, якому й передав керування святочними сходинами.

Володимир Біляїв привітав прибулих представників діючих у Філядельфії організацій та присутніх і попросив до слова президента УНР в екзилі Миколу Лівицького. Появу на трибуні президента М. Лівицького публіка привітала гучними оплесками і цим засвідчила свою прихильність до діючого на еміґрації українського передпарляменту — Державного Центру УНР. Президент М. Лівицький у цікавій промові розпочав з причин, які примусили політичну еміґрацію 25 років тому утворити, з усіх діючих на еміґрації політичних українських партій, за винятком гетьманців, український передпарлямент у вигляді Української Національної Ради та Виконного Органу. Державний Центр, — підкреслив президент, — є спадкоємцем, переємником, континуїтою тих вільних урядів Української Народної Республіки, які перед збройною окупацією України Москвою — вийшли з Актів 22-го січня 1918 і 1919 років. Перебуваючи на еміґрації ми шукаємо способів найдоцільнішої допомоги борцям в Україні. Державний Центр є леґальним репрезентантом українською духовою державою в діяспорі. Наше завдання шляхом впертої боротьби, послідовного освідомлення та роз'яснювання на Заході і по цілому світі загрозу імперіялістичної Москви і в той же час змагатись за повне визволення українського народу й відновлення суверенної і народноправної держави.

Далі президент М. Лівицький торкнувся питання страшної небезпеки від політики СССР запровадження „злиття націй", яка може довести до повної заглади всіх поневолених Москвою народів, а зокрема українців. Ми мусимо мобілізувати всі засоби для самооборони. Закликом „борітеся — поборете" президент закінчив свою промову. Численні оплески і піднесені живі квіти дівчатками Олею Трипупенко та Алою і Людею Корсунь були нагородою президентові за прекрасну, патріотичну промову.

Мистецьку частину програми виповнили насамперед: Жіночий хор 10-го відділу СУА, під мистецьким керівництвом Мирослава Гантоша. Хор виконав пісні: „Сонце низенько", „Черемош плине" і „Лемківська" (в'язанка). Вірш Степана Костя-Костенка „Пам'яти великого", продеклямувала дочка ген. хор. Армії УНР М. Шраменка Василина Шраменко-Данко. 16-літня Оля Тереса Мудрик виконала на скрипці: „Лярґо" — музика Верачіні та „Прелюдію і алеґро", музика Крайслера. При фортепіяні була проф. Гейдж. Треба зазначити що скрипаля Оля Мудрик перший свій віртоузний виступ на скрипці мала на оселі „Верховина", коли їй було 4 і пів року.

Присутніх на залі порадувала чудовим контральтом відома солістка Галина Андреадіс, якій вдячний президент М. Лівицький подарував живі квіти піднесені йому раніше дівчатками. Співачка Галина Андреадіс виконала пісні: „Безмежне поле" — муз. Лисенка, „Лелеки" — муз. Вербицького, „Друзі вперед" — муз. Фоменка та пісню про матір. У супроводі фортепіяна проф. Богдан Перфецький. Національним гимном завершено цю святочну і урочисту імпрезу.

Частували гостей за гарно застеленими столами солодким печивом та кавою, за ініціятивою культурно - освітньої референтки пані Тамари Омелюсик, учасниці збройної боротьби за Україну в 1917-20 роках. Допомагали їй обслуговувати гостей Христина Ярмоленко, Павлина Наливайко та Катерина Куряча зі своїми дочками Марією та Галиною. Під час чаювання член Управи місцевого Філядельфійського Т-ва Прихильників УНР, Константин Луценко перевів збірку на потреби ДЦ УНР, яка принесла 295 дол. Крім того учасник визвольних змагань пор. Матвій Суржко, склавши привітання президентові, передав 100 дол. Численні представники Філядельфійських організацій дякували президентові за його труд прибути з Европи і за цікаву доповідь.

З. Дончук

Добрий приклад

Робимо протестаційні віча, зібрання і демонстрації, про яких вістки, чи репортажі, не доходять до впливових американських кіл чи державних мужів. Дуже часто повідомлення про наші демонстрації усувається або взагалі не допускається на сторінки американської преси.

Чи ж тоді одним з найкращих засобів протесту, чи висловлення невдоволення, не є писання листів до відповідних чинників і провідних людей в американському політичному житті?

У жовтні ц. р. учні української парохіяльної школи св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Ню Йорк, парохом і опікуном якої є о. шамбелян Василь Середович, а директором сестра Анзельма, ЧСВВ, писали протестаційні листи до американських політичних провідників. Писали вони ці листи за ініціятивою і під наглядом молодої, талановитої учительки української мови в парохіяльній школі, п-і Оксани Кравс.

У своїх листах, висланих до президента Ричарда Ніксона, сенаторів Генрі Джексона, Джеймса Баклі і Джекоба, Джевітса, також до конґресменів Вілляма Волша і Джеймса Генлі, учні протестували проти надання Совєтському Союзові статусу упривілейованої держави.

Свої протести обосновували вони на кривді заподіяній урядом СССР громадянам Совєтського Союзу, а передусім на кривді у відношенні до українського народу.

І вже кілька днів після розіслання листів, учні почали діставати гарні позитивні відповіді. Прийшла відповідь від президента Ніксона і від усіх сенаторів і конґресменів, до яких вони писали.

Недавно всі ці листи були виставлені у вестибюлі школи св. Івана Хрестителя, а українські батьки читали їх і раділи успіхами своїх дітей.

Пані Оксані Кравс, яка також є учителькою в школі українознавства ім. Лесі Українки, належиться ґратуляції і побажання багато успіхів у майбутньому. Всіх інших взиваємо писати такі листи до своїх сенаторів і конґресменів. У справі статусу упривілейованої нації треба писати якнайскоріше, поки ця справа не прийшла до голосування у Палаті Репрезентантів.

Д-р Г. Подюк — Клюфас

В Рочестері відзначили 25-ліття діяльности СФУЖО

Почесний та діловий комітет відзначення 25-ліття діяльности СФУЖО в Рочестері. Зліва сидять: Люба Шміґель, Анна Франчук, Ярослава Зелез, Марія Крамарчук, Стефанія Савчук, Олександра Селепина, Іванна Мартинець, Анна Яковина. Стоять: Ірина Михайлюк, Надя Омельченко, Міра Повх, Ірина Руснак, Нуся Філіп, Анна Чернецька.

У неділю 18-го листопада ц. р. в Рочестері відзначено 25-ліття діяльности Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) бенкетом та мистецькою програмою.

В Україні була колись дуже популярна приповідка: „Три стовпи родинного дому підпирає жінка . . ." Таке саме можна сказати про суспільно-громадське життя в Рочестері. Його активність та живучість оперта на діяльність жіночих організацій, об'єднаних у Світову Федерацію. Церковне життя, школа українознавства, молодечі організації, плекання нашої традиції та культури й багато інших „стовпів" — тобто громадсько-організаційних справ, їх тягар беруть на себе наші жіночі організації. Тому Ювілей СФУЖО був величний; громада знає кому віддати честь і шану.

На Ювілей прибули представниці жіночих організацій із Сиракюз, Ютики, а від місцевих організацій 25 делеґатів; решту місць на залі заповнили гості.

За почесним столом: духовенство всіх українських церков у Рочестері, голова СФУЖО Стефанія Савчук (прибула з Торонто), паніматка Олександра Селепина — голова Об'єднаного Сестрицтва Української Православної Церкви в ЗСА, голова Окружної Ради Союзу Українок Америки Марія Крамарчук та пані: Іванна Мартинець, Люба Шміґель, Ганна Яковина — голови місцевих жіночих організацій.

Пані Слава Зелез, яка невтомно працює в організації Українського Золотого Хреста від першого дня її заснування, була господинею ювілейного прийняття.

Свято відкрила голова Окружної Ради СУА п-і М. Крамарчук. Привітавши гостей, вона коротко зреферувала значення Ювілею СФУЖО для української громади в Рочестері. Пані М. Крамарчук 20 років у проводі СУА, має організаторські здібності, вміє важливу суспільно-громадську справу пустити в житьовий процес.

Промову про діяльність СФУЖО протягом 25 років та її завдання виголосила голова цієї організації п-і С. Савчук. За цю промову, гості влаштували п-і Савчук овацію.

Завданням СФУЖО було: об'єднати і мобілізувати духові сили українських жіночих організацій, щоб виконувати ці обов'язки, які українське жіноцтво має сповнити поза межами рідного краю; координувати працю українських жіночих організацій у вільному світі; репрезентувати українське жіноцтво перед своїм громадянством та перед міжнародними організаціями.

25 років українські жінки невтомно працювали для добра свого народу на зовнішній та внутрішній ділянках українського життя. Пані С. Савчук згадала лише важливіші акції, як: меморандуми передані секретареві ОН, Міжнародному Червоному Хрестові та до інших інстанцій, в яких порушено справи: Оборона українських в'язнів, протест проти насильної висилки російським окупаційним режимом української молоді на цілинні землі, в справі штучного створеного москалями в Україні голоду, меморандуми в справі переслідування українських церков, в обороні діячів української культури на рідних землях та ряд інших.

На внутрішньому відтинку праці, СФУЖО за допомогою крайових організацій провело кілька великих акцій в ділянці допомоговій, в культурно виховній, серед яких важливіші:

Переселення жінок з дітьми (що мало признання міжнародних чинників), акція „Мати й Дитина", Фонд П'ятсот для допомоги Україні, творення музейних збірок і курсів для плекання народної творчости, опрацювання матеріялів для Енциклопедії Українознавства. видання матеріялів, щоб поглибити виховну працю серед дітей, створено гуртки книголюбів і т. п.

Пляни для дальшої праці: скріпити сили українського жіноцтва у вільному світі для допомоги українському народові в його боротьбі за волю; працювати для поширення правди про Україну та її історичне право бути незалежною державою; змагатися за піднесення духових цінностей української людини, за збереження її ідентичности в країнах поселення: брати активну участь у суспільному житті країн поселення; домагатися справедливого миру в світі та визнання домагань всіх поневолених народів, в тім у першу чергу українського; в громадській праці придержуватися демократичних засад, взаємної толеранції та взаєморозуміння.

Після промови п-і С. Савчук, з привітальним словом виступила пані-матка Олександра Селепина, зібравши довготривалі оплески гостей.

У мистецькій програмі, виступали пластунки гуртка „Блискавка": Надя Філіп (гурткова), Надя Бабюк, Славка Новосільська, Сузанна Олексик і Марта Елеїв; співали пластові пісні.

Пластунка цього ж гуртка Мія Бах грала на піяніно, виконала „Українську Думку" Трисовського і фантазію Моцарта. Панна Мія обдарована музичним талантом. Вона студентка рочестерської музичної консерваторії, відзначена у цій консерваторії повною стипендією. Коли затих останній акорд піяніно, то мимоволі пригадалися слова заповідачки концерту Нусі Філіп: „. . . До вашої приємної розваги теперішні й майбутні носії нашої культури".

(хд)

Чехо-Словацька делеґація прибула з відвідинами до Індії

Ню Делі. — Ледве закінчилася п'ятиденна візита совєтського лідера Л. І. Брежнєва в Індії, як туди прибула делеґація Чехо-Словаччини під проводом генерального секретаря ЦК Комуністичної партії Чехо-Словаччини і голови Центрального комітету Національного фронту ЧССР Густава Гусака. Разом з ним до Індії прибули заступник голови уряду ЧССР Індржих Заградник, міністер закордонних справ ЧССР Боґуслав Хнеупек, міністер зовнішньої торгівлі ЧССР Андрій Барчак, міністер металюргійної і машинобудівельної промисловости ЧСРР Йозеф Шимон зі своїми дорадниками та спеціялістами. В дорозі до Індії чехо-словацька делеґація зупинилася в Ташкенті, де її вітали офіційні представники уряду і Компартії *Узбекістанської ССР.*

Українське кооперативне свято в Чикаґо

Коло 1000 осіб перейшло через нові приміщення Української Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Чикаґо, засвідчуючи свій подив для кооперативної праці, з нагоди Кооперативного Свята в неділю 28-го жовтня ц.р.

Завданням цього свята було наблизити наші кооперативи до ширших кіл українського громадянства, запізнати їх з кооперативними осягами спопуляризувати серед них кооперативну ідею, і цим самим заохотити нечленів долучитися до рядів наших кооператорів.

Кооператива „Самопоміч", заснована в 1951 році гуртом ентузіястів кооперативної ідеї, який нараховував ледве 13 членів та 350 долярів закладового капіталу, дійшла в цьому році до 5,700 членів та 12 мільйонів кооперативного капіталу.

Але не цим капіталом „Самопоміч" горда. Як кажуть провідники „Самопомочі", капітал в діяльності кооперативи не ціль, а засіб. Головну ставку в діяльності кооперативи поставлено на українську людину. І цю ставку „Самопоміч" вповні виграла. Українська людина, керована кооперативною ідеєю, складала свої скромні ощадності, тяжко запрацьовані гроші в перших роках свого побуту в ЗСА, у своїй бідній кооперативі, тоді, коли побіч неї знаходилися могутні, модерно улаштовані інші фінансові інституції. Таким чином людина наша виявила свою розумну терпеливість, довір'я до свого кооперативного проводу,свою ідейність та цілеспрямованність.

„Самопоміч" горда, що може сьогодні засвідчити перед громадою силу кооперативної ідеї, потвердити, що кооператива— це передусім школа наших характерів. При цьому одночасно „Самопоміч" вислідами своєї праці доказала, що шлях кооперативної комуляції дрібних фондів, шлях ступневого наростання наших власних сил — це, у наших умовинах, найпевніший шлях будування всенародних фондів, які можуть бути поставлені на службу своєму власному народові. „Самопоміч" саме горда цією службою. Протягом свого існування „Самопоміч" виплатила зі своїх доходів коло 100 тисяч долярів на різні народні цілі. Вона уділила коло 350 тисяч дол. безпроцентового кредиту нашим студентам, який може бути сплачений щойно після закінчення студій та одержання праці, а кошти якого покриває держава. Вона видала понад 35 мільйонів багато дешевшого кредиту, ніж його можна було одержати в інших фінансових інституціях, заощадивши таким чином нашим людям багато тисяч долярів. Сотки тисяч долярів вона виплатила членам своєю системою асекурацій всіх ощадностевих конт та асекурацій позичок на випадок смерти або непрацездатности позичаючих. Своєю фінансовою політикою „Самопоміч" послужила нашим церквам, школам і громадським організаціям. Завдяки її дешевому кредитові заіснував цілий ряд наших торговельних підприємств у Чикаґо, вивінувано ряд лікарських лябораторйй, розвивається українське готелярство у Висконсин, будуються нові церкви, а останньо розбудовується знаний центр православної церкви в Савт Бавнд Бруку.

Та цим служба „Самопомочі" своїй громаді ще не вичерпується. Згідно зі своїм універсальним кличем „До добра і краси!" — „Самопоміч", крім своєї фінансової діяльности, співпрацює з різними нашими громадськими організаціями над розвитком нашої етнічної сили серед чужинного моря та закріплення наших інвестицій у нашому поселенні, що будувалось і розвивається ось уже понад 75 років. Зорганізований з ініціятиви „Самопомочі" Громадський Комітет для цієї преважливої праці, яка увінчається великими успіхами тільки при співпраці, на взір кооперативної, ширших кіл громадянства. До такої співпраці „Самопоміч" кличе всіх українців без огляду на конфесійні, групові чи партійні різниці. Вона стимулює цей вищий рівень громадської співпраці між іншими такими імпрезами, як це кооперативне Свято та інші високомистецькі імпрези, з яких дохід призначено на фінансування Катедри Українознавства при Іллинойському університеті.

Про цю багатогранну працю „Самопомочі" не всі знають і не всі її підтримують. І тому саме потреба організації Кооперативного Свята та його різноманітна програма для ширших кіл нашого громадянства.

Програма свята складалася з двох частин, у першій частині відбувся урочистий молебень у намірені розвитку української кооперації та чин посвячення нових приміщень Кооперативи „Самопоміч". Молитви були переведені пан-отцями обох наших церков,а саме парохом української католицької церкви св. Миколая, о. прелатом П. Леськовим, парохом української православної церкви св. Володимира, о. протопресвітером Ф. Білецьким, парохом української католицької церкви свв. Володимира і Ольги, о. М. Бутринським та парохом української православної церкви св. Софії, о. протопресвітером І. Хрестюком. Присутніми при цьому були також о. монсеньйор Я. Свищук і о. Ю. Менцінський,

Вщерть виповнені просторі приміщення кооперативи „Самопоміч" були найкращим висловом зацікавлення громади своєю кооперативою. Серед присутніх було багато дітей і молоді - щадників, що дотепер склали тут десятки тисяч долярів своїх ощадностей, а за що належаться щирі признання передусім Сестрам ЧВВ і вчителям школи св. Миколая.

Оглядання нових приміщень викликало у багатьох наших членів щирі зворушення та подив до спільної, кооперативної праці. Гостей вгощено, а дітей, крім цього обдаровано. Після товариського гостювання, зібрані перейшли до заповненої вже театральної залі Школи Шопена, де відбувся величавий концерт у пошану кооперативної праці та її провідників, започаткований фортепіяновим сольо одного з наймолодших членів кооперативи, Петра Бідного. Слово президента кооперативи та її основоположника, Романа Мицика, вповні гармонізувало зі змістом великого транспаренту на сцені — „В кооперації наша сила!" та змістом емблеми КЮНА, що символізує кооперативну опіку над молодою родиною.

З думкою про виховання молодого кооперативного нарібку організатори свята подбали, щоб виконавцями концерту була майже виключно молодь. Тільки, немов для підкреслення, що великі завдання можуть бути осягнуті при співпраці молоді й старших, мистецьку частину закінчило тріо „Незабудьки" під мистецьким керівництвом Марії Плешкевич. Катедральний юний ансамбль „Верховина" під диригентурою Слави Проців, Ансамбль гітаристів під диригентурою Ганусі Мрищук і танцювальна група „Метелиця" під проводом хореографа Ігоря Скубяка, а цілість під адміністратурою Михайлини Лисейко, показали не тільки багатство української народної пісні, танку й народної ноші, але також дужевмілу організацію свого часу та виступу. Вокально-інструментальний гурток Дружинниць під керівництвом Марійки Джури та танцювальний гурток СУМА ім. М. Павлушкова проявили не тільки витончену техніку виконання та красу своїх строїв, але також особливу дбайливість про народний кольорит своїх точок. Згадане вже вокальне тріо „Незабудьки" у складі пань — Марії Костелини, Олександри Савин та Віри Сурівки, зробив миле враження на присутніх добром свого репертуару та технікою його виконання. Короною програми Кооперативного Свята була її кінцева точка — „Гопак", в якому знаний хореограф Любо Цепинський вміло поєднав елементи українського танку з елементами народного балету.

Програма дня закінчилася добрим ділом наших кооператорів для цілої української громади — виграшею мистецької картини артиста-маляра Зеновія Онишкевича „Зима в горах", вартости тисячу долярів, подарованої інж. І. Вислоцьким в користь Катедри Українознавства при Іллинойському університеті в Чикаґо. І так до двох тисяч долярів, що їх ухвалила Дирекція Кооперативи „Самопоміч" на згадану ціль, додалось ще три тисячі долярів!

Володимир Іванишин

„Украдене щастя" на міжнародній сцені в Торонті

Торонто. — Модерну відкриту театральну сцену „Тавн Голл" у Мистецькому центрі св. Лаврентія в Торонті можна цим разом сміло назвати „міжнародною" сценою, бо на ній на протязі 20 днів (від 28 жовтня до 17 листопада ц. р., було показано в рямках Торонтського міжнаціонального театрального фестивалю 16 п'єс різнонаціональних авторів у виконанні 16 різнонаціональних театральних ансамблів Торонта, 13 мовами. Вже другий з черги рік організує і проводить цей фестиваль Торонтська Багатокультурна Асоціяція за фінансовою допомогою Федерального уряду Канади та Онтарійської Мистецької Ради.

Про літературний рівень фестивального репертуару можуть свідчити такі, поставлені в рямках фестивалю п'єси як: „Олдріх і Божена" Франтішка Грубіна (чеською мовою), „Палац троянд" японського письменника Шузаку Ендо (англійською мовою), „Надходить квітень" Міка Валтері (фінською мовою), „Украдене щастя" Івана Франка (українською мовою), „Вузок цвіте" Франца Шуберта (мадярською мовою), „Аршін-Маль-Аллян" И. Одіна (вірменською мовою), „Тартюф" Мольєра (латвійською мовою), „Відьма повернеться" Міка Вальтарі (естонською мовою). „Королева і повстанці" Уго Бетті (італійською мовою), „Міндаґуас" И. Марціневіціюс-а (литовською мовою), „Містці різьбарства" Рахо Стоянова (болгарською мовою), „Фізики" Ф. Дюрренматта (німецькою мовою) і ін.

Про виконавську якість поодиноких ансамблів (крім українського) не можемо нічого сказати, бо рецензентам неанглійської преси не дано було можливости побачити всі вистави. Думаємо все таки, що постава Франкової драми „Украдене щастя" українським театральним ансамблем „Заграва" винесла цей наш торонтський ансамбль, якщо не на перше, то на одне з перших місць у фестивалі.

Обсада головних роль у драмі: Михайло Лялька в ролі Миколи Задорожного, Ніна Тележин у ролі Анни і Тарас Парченко в ролі жандарма Михайла Гурмана, була винятково добре підібрана.

Ніна Тележин у ролі Анни витримано й переконливо відтворила на сцені образ молодої, гарної і морально, у глибині своєї істоти, чистої, української селянки, яку соціяльні умови життя, символізовані хапчивими на її майно братами, змушують вийти заміж за нелюба Миколу, а потім кидають її у вир моральних і побутових конфліктів. Михайло Лялька в ролі Миколи дав формально досконалий та інтерпретаційно глибоковідчутий і згідний з інтенціями автора драми тип селянина-невдахи, який, перейшовши всі тортури особистого і соціяльного пониження, сам, під впливом не контрольованого вже імпульсу гніву, вимірює своєму кривдникові караючу справедливість.

Михайло Гурман, перше і незабутнє кохання Анни, спершу теж жертва глибокого відчуття і важко пережитої кривди з боку братів Анни, пізніше сам, на жандармській службі, стає оборонцем того офіційного соціяльного правопорядку, який його скривдив. Він правно і неправно використовує свої жандармські повновласті, щоб, крім задоволення своїх любовних прагнень, стати месником своєї особистої кривди ціною подружого життя Миколи та Анни. Михайло Гурман це дуже виразиста і, за задумом автора драми, психологічно складна а навіть роздвоєна особовість, яка, мабуть, завдала виконавцеві цієї ролі, Тарасові Парченкові, немало труду, щоб впоратись з важким завданням її імперсоніфікації. Тарас Парченко виявив в цій ролі всі формальні акторські дані. Він дав у своїй креації жандарма Михайла Гурмана вірний і переконливий образ фізично атрактивної, самовпевненої людини із сталевими нервами та рубашною поведінкою. Але одночасно, як нам видається, в його креації було замало виявлено ознак того психологічного конфлікту між добром і злом у його душі, який то конфлікт заставив цього неґативного героя п'єси в останню хвилину життя просити пробачення у Миколи Задорожного і взяти на себе вину за свою власну смерть.

Марія Левицька в ролі Насті, на нашу думку, не зовсім попала в тон злобливої сільської жінки, яка в першій дії експонує зав'язок драми, а в дальших діях інтерпретує і підсилює драматичний конфлікт з точки погляду традиційної сільської моралі. Ця постать надто важлива в ході драми і на нашу думку потребує глибшої інтерпретації. За цим зразком пішли й деякі виконавиці побічних жіночих селянських роль.

Виконавці чоловічих побічних роль, Андрій Ільків в ролі Бабича, Іван Ралько в ролі війта, Володимир Дмитренко в ролі сусіда Калинича а потім музиканта, а теж два інші музиканти Корнило Савицький і Роман Зозуля виконали свої невеликі але теж важливі ролі з селянською гідністю і стриманістю, надаючи кожному персонажеві притаманний йому характер.

Жид шинкар, потрактований автором драми у комедійно-реалістичному стилі, у виконанні молодого актора Володимира Антоновича не зовсім відповідав задумові автора та соціяльному змислові драми як щодо гри так щодо одягу. Молодий надійний актор потрактував цю ролю в більше сучасному аспекті.

Справно зрежисеровані епізоди з селянського побуту, включно з вдало виведеним епізодом народного танцю, під час якого розіграється кульмінаційний пункт драми (хореограф Ярослав Клунь), давали цікаве і кольоритне тло продовж цілої вистави.

До успіху вистави видатно причинилося її зразкове технічне оформлення, зокрема стилеві декорації за проєктом Омеляна Теліжина, виконані майстром - теслею Михайлом Баб'яком, стилеві бойківські костюми, проєктовані і виконані Марією Левицькою, і звукові ефекти, награні в студії Ярослава Танчака. Режисерові Юрієві Вельському за цілість постави Франкової драми „Украдене щастя" та її успіх в рямках фестивалю належиться повне признання. Нелегкі функції адміністратора вистави були в руках досвідченого директора ансамблю „Заграва", актора і монологіста Володимира Довганюка. Заля була заповнена. Виставу, що відбулася в п'ятницю 2 листопада, аплодувало між приявною публікою багато позамісцевих і закордонних делеґатів на Конґрес СКВУ, який саме тоді відбувався в Торонті.

(вл.)

Золотий ювілей п-ва Остап'яків

Марія і Василь Остап'яки

Радісні й незабутні хвилини пережили п-во Василь і Марія Остап'яки, коли в дні 20 жовтня ц. р. їхні діти, внуки та велике коло приятелів відзначили у залі церкви Пресвятої Євхаристії на Східньому Торонті золотий ювілей їхнього супружого життя 50 років гармонійного і щасливого співжиття п-ва Остап'яків, примірного виховання дітей, у активній і гармонійній співпраці суспільно - громадського і церковного життя, належить не багатьом щасливцям. Примірним життям і згодою, та приятельським відношенням і активною громадською працею, вони здобули собі найвищі признання у різних колах нашої спільноти, та приятелів. Отже, не дивно що у їх золотий ювілей зібралось таке велике число людей, щоб скласти їм не тільки побажання, але і признання.

Перед ювілейним бенкетом о. Р. Набережний і о. М. Сірий відслужили Благодарственний Молебень при співучасті хору під диригентурою п. Гарасовського з Етобіко. При вході на залю 6 внуків, в імені яких Тарас Бойко і Дарця Войтович привітали діда і бабцю хлібом і сіллю та запровадили за почесний стіл. Ювілейним бенкетом проводив син Ювілятів Дмитро Остап'як. По внесеному тості за здоров'я Ювілятів, біля 400 гостей спонтанно відспівали „Многая Літа". Отець Р. Набережний провів молитву, та поблагословив дари, які приготовили пані під проводом п-і Пендзей. Із словами привіту виступали: о. Р. Набережний, який промовляючи, склав побажання Ювілятам і підкреслив головні риси характеру, релігійність і національну свідомість, тоді о. Сірий вручив гарно оздоблену грамоту, привіт-благословення з Папської Канцелярії в Римі. Діти вручили ґратуляційні грамоти від прем'єра Канади П. Труда та прем'єра Провінції Онтаріо В. Дейвіса. Голова Головної Ради УНСоюзу В. Дідюк окрім привіту та признання за суспільно - громадську працю, вручив Ювілятові почесну грамоту УНСоюзу, та ювілейну золоту відзнаку 80-річчя „Свободи" за активну і довголітню працю для УНСоюзу, та українського народу. Дочки Ювілятів Слава і Оксана відчитали привіти, які наспіли з різних сторін, а зокрема привіти з України, від братів та від брата з Філядельфії, який через хворобу не зміг взяти особистої участи. Привіти англійською мовою відчитала доня — п-і Слава, а від посадника міста п. Кроґбі, син Дмитро. Безперечно, що зворушливі привіти з України та із Сибіру витиснули сльози, не тільки у Ювілятів. Із словом спогадів виступав також О. Петришин, шкільний товариш Ювілята, підкреслюючи дуже великий вклад суспільно - громадської праці Ювілятів на рідних землях у часах різних окупацій. Пані Петришин у своїй промові згадувала про знайомство і працю та життя Ювілятів, попросила також присутніх скласти пожертви із цієї нагоди на потреба 22-го СКВУ.

Переведена збірка принесла 92 15 долярів, яку вповні передано до канцелярії СКВУ.

Словами подяки від Ювілятів, всім які причинились до такого гарного й незабутнього дня у їхньому житті, висловлював зворушений Ювілят, дякуючи: дітям, внукам, членам комітету, паням які приготовляли прийняття під проводом п-і Пендзей, учасникам, о. о. духовним, які склали привіти, та своєю присутністю звеличали родинне свято, хористам за спів у церкві під час молебеня під проводом п. Гарасовського.

Закриваючи Ювілей - вечерю господар Дмитро Остап'як, подякував всім, запрошуючи до другої частини ювілею - забави. У милій атмосфері, велике число зібраних приятелів Ювілятів, ще довго під звуки оркестри приємно забавлялися. Ювіляти склали від себе пожертву на українську пресу.

В. Д.

Успіх інж. Євгена Наливайка

Недавно, цього року в Лестер Пресі в одній з найбільших будівельних компаній в стейті Міннесота Лестерс Інженерінг Бюлдінг Системс, дотеперішнього керівника оперативного департаменту інж. Євгена Наливайка іменовано віцепрезидентом компанії. Ця фірма, яка затруднює понад 400 робітників, має свої філії в сусідніх стейтах: Айова та Висконсин. Фірма зростає. Багато своїх успішних транзакцій завдячує вона інж. Наливайкові. Працьовитістю та фаховим знанням здобув він собі пошану та ім'я зразкового працівника.

Інж. Наливайко, літ 47, походить із Золочівщини. В його родині зберігалося передання, що предки мали замандрувати зі східньо-українських земель і поселитися на Покутті в околиці міста Снятина. Середню школу закінчив він у Золочеві. Національну свідомість виніс з рідного дому, та з читальні „Просвіти". По війні опинився в Німеччині. Студіював у місті Реґенсбурзі і в році 1950 осягнув диплом інженера лісництва і виїхав до Америки, де одружився з Мирославою Зальопаною з Тернопільщини. В Америці в Ен Арбор, стейт Мічіґен, продовжував студії і в 1956 р. здобув диплом інженера будівництва. В цій галузі скоро і всюди вибивається на передові місця. Від 1966 р. постійно працює в компанії Лестерс Інженерінг Білдінг Системс.

У 1968 р. здобув перше місце як бесідник - тостмайстер на північну Міннесоту. Стейтова преса широко писала про цей контест. Від того часу на запрошення американських шкіл та різних організацій інж. Наливайко виступав як доповідач і часто знайомив співгромадян з українськими справами.

Належить до 4-ох американських організацій по своєму фаху, був 4 роки міровим суддею, а також є членом Т-ва Українських Інженерів. Належить до парохії св. Константина в Міннеаполісі. Склав датки на будову церкви св. Константина, на фонд „Церква в потребі", на Гарвард, на розбудову Місійної станції в Назареті, на Видавничий Фонд Об'єднання Працівників Літератури (ОПЛДМ). Інж. Наливайко був головою Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦ, є членом УККА на Міннесоту, членом ОПЛДМ та місцевої „Кредитівки".

На шляху до особистих успіхів та в праці для добра української справи має вірного друга, яким є його дружина, пані Мирослава.

Василь Пакуляк
секретар і прес. реф УККА та представник ОПЛДМ на Міннесоту

УІММ і Кость Мілонадіс

Український Інститут Модерного Мистецтва в Чикаґо часто влаштовує індивідуальні виставки. Певна частина громадянства вже реґулярно їх відвідує, Інститут набирає поваги. Також не-українці завжди приходять на ці виставки. Вони, фактично, й купують в більшості виставлені речі, як це було, наприклад, з виставкою Колтунюка з Канади.

Одначе виставка кінетичних конструкцій Костя Мілонадіса від листопада до 2 грудня, мабуть, побила рекорд. Не так тим, що багато продано, як тим, що в місцевій американській пресі появилися дуже прихильні рецензії. Вони приносять честь не тільки Мілонадісові та Інститутові, а й всій українській громаді. У часописі „Чикаґо Дейлі Нюз", появилася рецензія пера Франца Шульце на цілу сторінку. Автор бере дві виставки, що в той час відбувалися в Чикаґо і протиставить їх. Одна виставка в центрі міста Еда Пашке, а друга на скромній Чикаґо евню — Костя Мілонадіса. Він пояснює, що Пашке — це один з найпопулярніших мистців в Чикаґо, що переважно малює спотворені жіночі тіла, що на них без сорому не можна дивитися. Каже, що Чикаґо дуже добре й такі речі сприймає. „Одначе, — пише він далі — Чикаґо не менше відоме своєю гордою старокрайовою околицею, яка може створити й утримати заклад на зразок цього чудового маленького українського інституту. Атмосфера цього інституту цілком протилежна до тієї, де виставляється Ед Пашке. Як і стилістична прогалина між цими двома артистами величезна. Не можна не зауважити іронії обставин, в яких ці виставки відбуваються. Пашке із своїми потворними фіґурами в найпишнішій та найбагатшій частині міста; тоді як Мілонадіс із своїми тонкими прецизними й естетичними конструкціями найшов собі місце на скромній робітничій вулиці". Далі Шульце вияснює докладніше праці Мілонадіса та техніку їх творення. Згадує також, що в бічних кімнатах Інституту бачив кілька речей Костенюка, що залишилися з попередньої виставки. Це означає, — додає він, — що Інститутові не дервина виставляти речі справді видатних мистців.

Такі прихильні й зичливі відзиви провідної чужинецької публіки про наше модерне мистецтво безперечно доможуть нашим людям ставитися з більшою пошаною чи вирозумінням до цього мистецтва. Можливо більше людей стане підтримувати цей Інститут і записуватися в його члени, тим спричиняючись до його росту.

А Інститут ширшає. І його пляни на майбутнє також ширшають. Зваживши те, що мистецьке слово фактично в нас дуже занедбане, бо ж на всіх імпрезах тільки спів і танці, Інститут заплянував раз на місяць, що третьої п'ятниці, літературні вечори. Там виступатимуть особисто мистці слова, або буде мистецьке читання поезій й прози різних мистців, не конче, звичайно, модерністів.

На заплянованих вечорах будуть, між іншим, такі видатні особистості, як Тарнавський, Рубчак, Бойчук, Царинник та інші.

Перший такий Літературний вечір відбудеться вже 21 грудня ц. р. в приміщенні Інституту 2247 Чикаґо евню о 8:00 годині вечора.

Дм. Грушецький
член 390-го Відділу УНС

Софія Наумович відвідала Асторію

У неділю 25-го листопада, о год. 5-ій по полудні заходом Відділу ОЖ ОЧСУ, відбувся Веселий вечір в Домі СУМА.

Програму Веселого вечора відкрила голова Відділу ОЖ в Асторії М. Нестерчук і попросила до слова Софію Наумович, гостю з Европи, яка накреслила картину живучої европейської України.

Другу частину Веселого вечора по-мистецьки провадила п-і О. Гентіш, секретарка Відділу ОЖ. Пані Н. Хоманчук прочитала короткий реферат про гумор в українській літературі і в нашому житті. З веселими скечами виступали члени ООЧСУ пп. І. Вітюк, В. Бурик і Коваль, Стефанія Галатин і Стефанія Рудик. Молоді сумівці — М. Галатин і С. Галатин виконали народні пісні при гітарі. Всіх виконавців програми присутні винагороджували довгими оплесками.

На залі була присутня сестра С. Наумович, письменниця Оксана Керч. Хоч погода була погана, однак з Ню Йорку приїхали членкині ОЖ ОЧСУ і їхня голова п-і Д. Степаняк. Всіх гостей асторійці дуже радо вітали.

Після заплянованої програми пані з ОЖ подали солодке і каву. На приємній розмові закінчено Веселий вечір, з наміром влаштовувати більше таких.

М. Н.

Концерт музики і пісні хору „Думки" в Ню Йорку

У концерті хору „Думка", що відбувся 18-го листопада ц. р. у Фешин Іституті, виступали: „Молода Думка", солістка, соліст-скрипаль, мішаний хор „Думка", квартет і капеля бандуристів хору „Думка". Участь різних хорових й інструментальних одиниць більше оживляла програму концерту і робила його відмінним від попередніх. Володимир Гентіш, правда не співав ні сольо, ні в хорі, хоч належить до піонерів й основників хору „Думка", він сповняв ролю конферансьє, і своїм дотепним словом веселив публіку за що його також обдаровували обильними оплесками.

Концерт розпочали малята, „Молода Думка" під керівництвом талановитої та працьовитої дириґентки Яри Кекіш. Сама поява „Молодої Думки" в числі біля 70 осіб хлопців і дівчат в одностроях викликала у публіки приємне враження, і вона зареаґувала щирими оплесками. „Молода Думка" виконала пісні: „Весняний вальс", слова й музика А. Коса-Анатольського, „Вечір", слова Т. Гнатенка, музика В. Степаненка і „Дорога нас кличе", слова Т. Курпіти, музика Я. Ярославенка. Найбільше вирізнялась своїм гармонійним звучанням пісня „Весняний вальс". Було помітним, що Яра Кекіш вдало панує над хором і всі голоси гармонійно й з чуттям збалансовані. Виконання „Молодої Думки" публіка прийняла довгими оплесками. До успіху „Молодої Думки" завжди причиняється акомпаньяторка Оксана Куйбіда.

Олена Новицька-Зам'ята (сопран), що є невід'ємною одиницею в хорі „Думка", яка від довгих років, бо постійно співає в хорі, виступила зі сольо, виконавши пісні: „Не співайте мені цеї пісні", слова Л. Українки, музика Д. Січинського, „Вечірня пісня", слова В. Самійленка, музика Стеценка, „І снилося з ночі дівчині", Л. Лепкого-Л. Туркевича і „Дощик", обрібки М. Лисенка під акомпаньямент Ігоря Соневицького. Хоч останній виступ Олени не належав до найкращих днів то все ж її виконання було, як завжди, приємне й милозвучне. У неї м'який сопран, вона виконує сольо легко без жадного форсування, а її досгосована пантоніма заокруглює в цілому симпатичний виступ.

Молодий, талановитий музиколог і дириґент Андрій Британ, який дириґує американською оркестрою, мужеським хором „Думка" і церковним хором ім. Митрополита Андрея Шептицького виконав скрипкове сольо „Романс" опус 11 А. Дворжака і „Рондо капріціозо опус 28 С. Saint-Saëns. У загальному його виконання було бездоганне, яке любителі музики прийняли з великим захопленням, що виявилось у рясних оплесках. Перед Британом усміхається гарна перспектива у музичному світі, якщо він далі піде по цій дорозі й буде безперебійно над собою працювати.

Мішаний хор „Думка" під дириґентурою Ігоря Соневицького виконав народні пісні М. Леонтовича: „Над річкою беріжком", „Ой пряду, пряду" і „Ой устану я в понеділок". У виконанні пісень помітне дбайливе опрацювання дириґента, який знає, які моменти він хоче наголосити, щоб зарепрезентувати майстерно хорове мистецтво.

Уперше на цьому концерті виступив Ансамбль бандуристів хору „Думка" під дириґентурою о. С. Кіндзерового Пастухова. Також окремо виступив квартет бандуристів. Це зовсім новопосталі хорово-музичні одиниці хору „Думка". Вони все ще є в стадії організації, стабілізації й кристалізації. Їх поява на сцені робить імпонуюче враження. Ансамбль бандуристів виконав пісні: „Дощик" обробки о. С. Кіндзерового Пастухова, „В зеленім гаю", „Харківський танок", і „Полтавський танок" обрібки К. Місевича.

На закінчення Ансамбль бандуристів і мішаний хор „Думка" виконали одну пісню М. Леонтовича „За городом качки пливуть" під дириґентурою о. С. Кіндзерового Пастухова. При виконанні цієї пісні виявилось, яким добрим акомпаньяментом для пісні є бандура, сама бандура без співу не має цього ефекту. Появу бандуристів і їхнє виконання публіка привітала щирими оплесками.

Під 25-річчя свого існування, себто безперебійної творчої праці на полі хорового мистецтва хор „Думка" з однієї сторони поширив засяг своєї діяльности на „Молоду Думку" і Ансамбль бандуристів хору „Думка", що належить привітати, а з другої — сам хор „Думка" дещо послаб і потребує голосового підсилення. Треба сподіватись, що в наступному ювілейному році хор підсилиться не тільки основниками хору „Думка" але й молодими силами, а це конечне.

Хоч останній концерт хору „Думка" не був зенітом його мистецького виступу то все ж він був вдержаний на висоті. Можна мати деякі побажання до технічної підготови, а зокрема реклями, яка, видається мені, не була достаточно проведена. При кращій реклямі, заля була б напевно заповнена. Підкреслюю цей факт, бо це вдруге таке трапилось, а шкода, що на так рідкісних і вартісних концертах залишаються незайняті місця.

Микола Галів

Часи міняються...

Старі римські слова що „часи міняються і люди міняються в них" пригадалися мені, читаючи в чужій пресі про святкування 25-річчя ізраїльської держави влітї цього року, зокрема про мистецьку частину цих святкувань. У цій частині відбулося біля шістдесять імпрез, у тому ізраїльський фольклорний Фестиваль, конкурс скрипалів і піяністів, а до того долучився ще й Світовий Конґрес молодих музик, що в цьому році відбувся в Ізраїлі. Всі ці імпрези не мали патріотичної жидівської закраски, а були радше міжнародного характеру за вимком Конґресу молодих музик, на який не прибули з політичних мотивів арабська, східнього блоку та еспанська секції. Може найбільше дивним було те, що відкрито загальний Фестиваль дев'ятою симфонією Л. Бетговена, що її виконала ізраїльська симфонічна оркестра з хору у німецькій мові (остання частина цієї симфонії це ода „О радосте" до слів Шіллера для мішаного хору й солістів). Дириґував німець Д. Баренбойм, а солістом був також німець З. Німсгерн. Словом забулися жидівсько-німецька ненависть з недавніх ще часів.

У дальших точках програми переважала вже творчість жидівських мистців, як опера Йосипа Таля „Массада 967" (про повстання жидівських мистців проти римлян), виступи скрипалів Іцака Перльмана і П. Цукермана, піяністів В. Ашкеназе, Д. Баренбойм, И. Каліхштайн та інших, дириґентів як З. Мета, Л. Бернштайн і Л. Фосс, які дириґували ізраїльською філгармонічною і радіо оркестрами. З не-жидів дириґував оркестрою світової слави 96-літній челіст, еспанець, Пабльо Казальс (помер у жовтні ц. р.).

У виконанні програми Фестивалю брали участь жиди за походженням з Европі, Марокко, Ємену, Іраку, а також арабські мешканці Ізраїлю, а імпрези відбувалися в різних місцевостях як Ен Год біля Гайфи, у старому римському театрі в Цезареї, в Тель Авіві та Єрусалимі.

У програмі світової оркестри молодих музик були виконані твори й нежидівських композиторів, як Ф. Шуберта і Веберна. Словом Ізраїль, святкуючи відродження своєї держави не ограничився лише до національного жидівського мистецтва. Ще одне цікаве, що хоча ці святкування відбулися в часі воєнного напруження, в часі брязкоту зброєю, були підготовані та виконані на високому мистецькому рівні.

О. З.

Пам'яті Наталії Пилипенко

„Роботящим умам,
роботящим рукам
перелоги орать,
думать, сіять, не ждать"...
Т. Шевченко

бл. п. Наталя Пилипенко

Дня 30-го жовтня цього року похоронено видатну українську артистку, Наталю Пилипенко на українськім православнім цвинтарі в Баунд Бруку, Ню Джерзі. Покійна народилася 26-го серпня 1898-го року на Чернігівщині, в Україні.

Її молоді роки проминули в Чернігові, де вона на 18-ім році життя закінчила гімназійну освіту. В Чернігові молода Наталя оберталася в товаристві української молоді, до якого належав тоді й геніяльний поет Павло Тичина. З того ж товариства вийшло пізніше багато відомих українських літераторів, мистців, культурних та політичних діячів. Перебування у тому товаристві вплинуло на формування українського національного світогляду молодої Наталі. Воно ж спричинилося і до вибору нею мистецького драматично-сценічного затруднення.

В Чернігові вона брала жваву участь у сценічних виставах драматичного гуртка при Чернігівській „Просвіті". 1918 р. вона виконувала такі ролі: Марися в п'єсі „Мартин Боруля", Мірандоліна в „Мірандоліні" Гольдоні, Василина в „На перший гулі", Наталія Павлівна в „Брехні" Винниченка та ін.

По складенні матури молоденька Наталя Пилипенко виїхала з Чернігова до Києва щоб набути вищу університетську освіту, з мрією стати актрисою в Українськім Національнім Театрі. Нагода сприяла її знайомству зі славним актором і режисером української драматичної сцени — геніяльним Лесем Курбасом.

Він приділив молоденьку аспірантку до Українського Молодого Театру в Києві. Молода юначка відразу виявила свої обдаровання мистецьким хистом і показала себе надпересічною артисткою. Адже відомо, що Лесь Курбас приймав до свого Театру лише найздібніших з-поміж багатьох...

Відтоді Наталя Пилипенко присвятила своє життя мистецькій праці, творчості і чинності українській театральній драматичній сцені. Український театр став для неї життєдайною атмосферою.

У своїй замітці про п'єсу Діми „Пересаджені квіти" відомий артист Йосип Гірняк писав: „Діма — донька акторки театру „Березіль" Наталії Пилипенко (артистка характерного амплюа, блискуче виконувала ролі: Мазайлихи в п'єсі „Мина Мазайло" і Аполінарії в „Народному Малахії" М. Куліша та інші"...

Актриса-артистка розуміла й усвідомлювала величезну ролю українського національного театру у відродженні українського народу, в ширенні та зміцненні української національної свідомости.

Вона вносила український національний дух у своє мистецьке виконання, дотримувалась національних традицій і підносила визвольні змагання українського народу. Вона дійсно орала перелоги українського драматичного мистецтва, думала, сіяла, не шкодуючи сил і не жадаючи собі лаврового вінка.

Вона заставала українську національну сутність в українському театрові та свободу мистецької творчости. У ній діяв ерос українського відродження, і на український театр вона дивилася як на зброю у визвольних змаганнях українського народу, прагнучи, щоб рідний театр був огнищем української національної культури.

У другій половині 1919-го р. Молодий Театр об'єднано з Державним Драматичним Театром. Тут артистка Наталія вповні розвинула свій творчий талант, здобуваючи у глядачів заслужену популярність.

У 1922-ім р. постав у Києві український відомий театр „Березіль". Як і в попередніх театрах, режисером у нім був Лесь Курбас. В „Березілі" Наталія Пилипенко працює невтомно і захоплено. В цю пору одружується вона з видатним українським актором, а згодом і режисером, Олексою Ходимчуком. 1925-го р. молодому подружжю народилася дитина, донька Діма (Діянора).

У 1926-тім році театр „Березіль" перенесено до Харкова. Із ним помандрувала до Харкова і артистка Наталія Пилипенко. Але гнітючі чорні хмари совєтської, московської окупації нависла над українським народом і його культурою. Почалися масові арешти української інтелігенції... У 1933-ім році арештовано Леся Курбаса і заслано на далеку Північ звідти він вже не вернувся. Україна втратила великого мистця сцени. Ворожа рука сягала в усі галузі українського культурного життя підкошуючи його творців у той чи інший спосіб. Не минула вона і світлої пам'яті Наталії Пилипенко... Її звільнено з театру, а чоловіка проголошено „ворогом народу" і арештовано. Їздила Наталія аж у Москву, розшукуючи чоловіка, але відповідь була одна: „Він ворог народу" і вам нема чого нам набридати". Правдоподібно його було розстріляно, як і багатьох інших, навіть без повідомлення про це родину... Нищівний замах на українську націю усистемлено.

У 1934-ім році театр „Березіль" переіменовано на „Театр імени Шевченка", але вже без багатьох колишніх акторів — арештованих чи звільнених з театру. Звільнено з театру і Наталію Пилипенко.

Репресована артистка опинилася у надзвичайно скрутному стані: без затруднення без жадних засобів до існування. Одначе не впала в розпач, не заломилася. Виказалася витривалістю і наполегливістю. Переїхала з донькою до Києва. Спромоглася влаштуватися. Показала себе справжньою матір'ю та подбала про освіту своєї любої доні Діми, що було тоді нелегким, бож дітей репресованих часто позбавляли права на освіту.

Вибухла Друга світова війна... Її страхіття насунулись на Україну, і ось в 1942-му р. доньку артистки Діму німці примусово вивозять на роботу до Німеччини, як „Ост-арбайтера" Мати послідувала за нею. Після закінчення війни, в 1945-му р. вони обидві дісталися до Франції і замешкали в Парижі.

Думка про відтворення постійного українського театру в еміграції непокоїла артистку Наталію Пилипенко і вона з усією своєю енерґією взялася за її зреалізування. Їй пощасливило. В Парижі постав Український Театр під її режисурою. Завдяки її наполегливій праці в Парижі мали змогу побачити „Гайдамаки" Т. Шевченка (за Л. Курбасом), в яких артистка приймала участь колись сама, а тепер передала свій досвід іншим, молодшим. Після „Гайдамаків" — наступна вистава під її режисурою: „Гетьман Дорошенко" пера Людмили Старицької-Черняхівської, де Наталія Пилипенко виконує також ролю Матері-України. Далі йдуть вистави: „Мина Мазайло" Куліша його ж „Патетична Соната" (уривки), а також нагороджена на Конкурсі ЗУАДК-у п'єса „Пересаджені квіти". Софія Наумович в рецензії на „Пересаджені квіти" писала: „Режисер Н. Пилипенко зробила з групи аматорів театральний, майже професійний ансамбль".

Із Франції артистка Н. Пилипенко переїхала до ЗСА, куди вже раніше прибула її донька. Замешкали в Ню Йорку. У вільній країні свого нового поселення артистка разом з іншими нову пропаґувала необхідність відтворення постійного українського театру в Ню Йорку, яке, на жаль, не довелося реалізувати... В Америці вона опублікувала свою, збагачену ілюстраціями працю „Життя в театрі". Саме тоді до неї вже підкралася жорстока хвороба (склероза) і артистка видрукувала книжку — власним коштом — може і з деякими недотягненнями а неповними деталями, але така, як є, книжка є дуже цінна для історії українського театру взагалі, а на еміграції особливо. Цінність праці підвищена тим, що вона компілятивна.

Тернистий життьовий шлях, що припав на долю артистки, не зруйнував її психічної рівноваги, необхідної для мистецької творчости, про що свідчать українські вистави під її режисурою у Франції. Та все ж постійні небезпеки, стале звисання над артисткою совєтського „Дамоклевого меча" в минулому, тяжкі умови перебування в Німеччині, постійний тодішній страх за свою дочку, носталгія, туга за театром, без якого вона не могла жити, — розхитали її здоров'я. Вона тяжко занедужала. У квітні 1970-го р. потрапила до шпиталю, де два місяці пролежала без пам'яти, після чого її життя вже перетворилося в повільне, болюче згасання. Після майже чотирьохрічної хвороби намучене серце акторки зупинилося 27-го жовтня 1973-го року.

Властивості мистецької творчости світлої пам'яти української видатної артистки Наталі Петрівни Пилипенко: удраматизування; експресія образу; внесення елементу опоетизування у драматичну гру, яке полягало у наданні відтвореному або переданому виразової реальности; мистецьке узгодження динаміки ритмів з ритмами співграчів; іноді ледь вловимий, іноді виразний надих ідейности в грі; мистецьке відтворення або передавання постатей на театральній драматичній сцені. Якщо артистці доводилося передавати типовість, вона синтезувала її із постатевістю.

У другій половині 1918-го та з початком 1919-го р. автор цього нарису не раз відвідував Молодий Театр. Лесь Курбас відкривав у нім нові мистецькі творчі спроможності й перспективи для українського театру. Справляє сильне враження мистецьке відтворення або передавання постатей на театрально-драматичній сцені при повній суцільності всієї гри.

Постатевість, одна з головних властивостей усіх українських мистецтв, зокрема літературного. Вона в українських мистецтвах традиційна. Постаті виступають у всіх українських поетів і письменників. У вічному творі української княжої доби, в „Слові о полку Ігоря" створена велична постать княгині Ярославни, невмируща алегорія української жінки в горю, скорботі й тузі. Українська письменниця Марко Вовчок у своїх оповіданнях подала постаті з українського люду. Постатями в оповіданнях Марка Вовчка захоплювався московський літературний корифей Турґенєв. Твори великого Тараса виповнені постатями. Великий український поет Іван Франко у своїй поемі „Мойсей" накреслив постать вождя народу, а не його тип. Поет Чупринка в поемі „Лицар Сам" надав своєму лицареві епітет „Постать лицаря самого".

Чи жертвенні праця, творчість, намагання і змагання світлої пам'яти померлої української артистки Наталі Пилипенко без сліду? Ні...

Вони, як і всіх активних українців, джерельні. Катеґорично-імперативні й зобов'язуючі національні постуляти в них передаються від українця до українця і передаватимуться від одного українського покоління до другого, щоб взбуджувати їх до активности. Джерела плинуть у потоки, потоки в річки й ріки, а ті зіллються у могутню повінь, яка змиє з української землі ворожу навалу.

Наталя Пилипенко незабутня.

П. Марченко

„Осінній вечір" в Ірвінґтоні

Кожнорічно, а то й двічі в рік ОЖ ОЧСУ Відділ в Нюарку-Ірвінґтоні, Н. Дж. влаштовує цікаві і корисні імпрези, в програмі яких завжди бере участь і молодь. Ось імпрези влаштовані цією організацією: „Великодня зустріч", „День Матері Героїні", „Вечір в честь княгині Ольги", „Присвята нескореним", „Бабине літо" і остання цього року — „Осінній вечір".

У наших сірих буднях маємо потребу відпочити і відпружитись, це дав нам „Осінній вечір", глядач перевів кілька годин у рідному середовищі і атмосфері. Радісте, слухаючи рідну пісню, яку співали молоді дівчата сумівки Наталка Лазірко, Наталка Войціх, Леся і Сяня Генсьор, Христя Рудзінська при фортепіяновім супроводі Марійки Фесьо та пісні в супроводі бандур виконували молоденькі бандуристки Леся Генсьор, Ляля Ґеймур, Марійка Фесьо, вона ж учить і керує гуртком бандуристок. Співали народні, повстанські, жартівливі пісні в супроводі ґітари. Юнак М. Стецина, уч. 8 кляси парохіяльної школи заспівував сольо в повстанській пісні „Бабуся". Підготовляла і відповідала за виступ молоді в цій частині програми вечора Леся Генсьор.

Танок „Жнива" виконала талановита молода танцюристка Наталка Лазірко, учениця п-і Роми Прийми і американської балетної школи. Вона з великим завзяттям і успіхом вчиться і набирає професійного знання в танковім мистецтві в американській балетній театральній школі.

Це було про молодь, яка прекрасно вив'язалась із свого завдання. Дай Боже, щоб ця гарна, свідома і талановита горстка молоді залишилась назавжди у нашій громаді.

Оксана і Ярослав Рудакевичі, це — відомі актори, яких глядач завжди з приємністю вітає і радіє їхніми виступами на сцені. Їхня участь в імпрезі збагатила цей вечір. Оксана Рудакевич і є автором цих дотепних монологів.

Програму вела акторка Іванна Кононів, одна з кращих українських конферансьє. Її легкість, дотеп і безпосередність зразу нав'язує контакт з глядачем, що важливе в імпрезах такого характеру. Добрий конферансьє, це половина успіху імпрези.

Імпреза „Осінній Вечір" мала успіх. Чисельні глядачі, яких організатори імпрези вгощали чаєм і солодким, ще довго не розходились і ділилися приємними враженнями цього вечора.

П. Длябога

Замість квітів на могилу

св. п. Пантелеймона Веремчука

на ФОНД УКР. СТУДІЙ в ГАРВАРДІ

складають:

п. Стефан і Марія КРУЧКОВСЬКИЙ	$10.00
п. Марія ЧИРОВСЬКА	5.00
п. А. і А. БУЧІ	25.00
п. Стефан і Францес ЛАДА	10.00
п. Михайло і Ольга ЛАДА	10.00
п. Волтер і Марія ЛАДА	10.00
д-р Богдан і Таїса КУЗЬМА	25.00
д-р Тарас і Іванна ГАНУШЕВСЬКИЙ	25.00
д-р Ярослав СТРУМІНСЬКИЙ	15.00
п. Августин і Алла ЮЗЬВ'ЯК	25.00
п. Лев і Люба ЛЕВИЦЬКИЙ	10.00
д-р Еміліян і Ірина КЛЮФАС	20.00
д-р Андрій і Мотра ГОЛОВІНСЬКИЙ	20.00

КОМЕТА КОГОВТЕК

(Закінчення зі стор. 2-ої

та сама. Вправді, вона не вертається до Сонця назад, але лишається у вселенній. Мабуть, за Айнштайном, переходить в матерію при відповідній скорості, десь збирається і щось нове постає. Про це мало знаємо, як і про Коговтека. Можливо, що це не твориться новий світ, а відновляється. На Землі енергії не забракне, якщо відповідно вишколені люди спільними зусиллями і коштами знайдуть її в космосі, стягнуть на Землю, або ще великі запаси в нашій таки Землі, суші та океанах, витягнуть на верх. Можливо, що тепер, під загрозою браку необхідної для життя на Землі енергії, зачинається нова доба міжнародної політики. Ми дуже спізнилися, то й дуже будемо бідувати. Як довго — ніхто не знає. Забрати комусь запаси енергії силою, це майже те саме, як під час великого, загального голоду від сусіда забрати хліб і за кілька днів самому умерти з голоду. Останками енергії, що її ще люди мають, треба знайти свіжі запаси, щоб не дійшло до трагічного нашого кінця. Усі політики мусять відкласти свої мрії на пізніше, якщо доживуть цього.

На Коговтека покладено великі надії, що відкриє нам очі. Нам, старикам, не багато часу залишилось на цьому світі. Зате нашим дітям і внукам треба тямити, що це від них залежить як і як довго зможуть ще жити. То ж остерігаймо їх і опам'ятуймо, щоб на нас колись не нарікали. З цього видно, що Коговтек це не тільки цікава новина, але можливо й остання дошка рятунку...

Як, коли і де глядіти за Коговтеком? Передусім треба остерегти, що світло Місяця і деяких зірок може разити наші очі, звернені на Коговтека неначе ясні світла авта, що їде нам назустріч. Те саме з промінням Сонця тоді, як Коговтек буде зближатися до нього, десь між 20-им грудня ц. р., а 3-ім січня 1974 р. Тоді Коговтек йтиме поза Сонцем й Сонце закриє її. Зате ті, що матимуть нагоду в Порто Ріко 24-го грудня ц. р. спостерігати затьміння Сонця, можуть побачити Коговтека, як зближається до Сонця і закруту для повороту поза Сонце, назад попри нас і в дальшу дорогу там, звідки прийшла. Можливо, що зранці 19-го грудня буде ще видно Коговтека на південному сході, як найясніша зірка Антарес з констеляції Скорпіона буде переходити крізь хвіст Коговтека.

Маємо ще часу доволі приготовитись до спостережень Коговтека в січні та лютому 1974-го р. Треба слідити за реклямою на продаж предметів для охорони очей під час обсервації. Очі потрібні нам ще до кінця життя. Не варто рискувати...

Почавши вже від 2-го січня, вечорами, звернені на південний захід, на горизонті, на чистім небі, можемо бачити сходячу комету Коговтек, що кожного вечора підходить вище й вище. Від першого лютого почне повертати вправо, підійде найвище в половині місяця, почне знижуватись і зникати з наших очей при кінці лютого. Це тому, бо буде задалеко від нас, щоб її бачити, навіть телескопом. Можливо, що 29-го січня Місяць буде проходити поперед хвостом Коговтека.

Р. Ільницький та д-р З. Гіль доповідали про СКВУ

Нюарк. — З ініціятиви Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби та Асоціяції Українців в Америці тут відбулися 9 грудня громадські збори з „живою газетою", присвячені інформації та аналізі недавно відбутого Другого Світового Конгресу Вільних Українців в Торонто. Широкий критичний огляд Другого СКВУ дав провідний дія ОУН (з) мгр Роман Ільницький, інформуючи не тільки про сам перебіг Конгресу, але також і про куліси, а зокрема, як казав він, про „маневри" керівництв українських політичних середовищ забезпечити за собою якнайбільші впливи на СКВУ. Відзначаючи СКВУ як велике досягнення українського громадянства усіх країн нашого поселення за межами України, доповідач водночас вказав на неґативні наслідки намагань окремих політичних груп опанувати СКВУ, висловлюючися за повним відокремленням громадського сектора від політичного. У своїх підсумках Р. Ільницький підкреслив, що Другий СКВУ виявив бажання серед суспільства ґрунтовних змін в програмі праці і персональній обсаді керівних становищ в СКВУ. Суспільство, однак, не знає, як досягнути такої переорганізації українського життя, а зміни, які сталися на Другому СКВУ, були продуктом радше спонтанности, ніж плянування. Позитивом є те, що ніяка одна група не спроможна більше домінувати в українському громадському житті і що воно має тенденції розвиватися в напрямку організаційного та ідеологічного „плюралізму". Речником такої концепції і її оборонцем, як твердив доповідач, є українське молоде покоління. Другий доповідач, д-р З. Гіль зупинився на церковною проблематикою на СКВУ, насвітливши заходи щодо об'єднання мирянського руху та пляни акції у боротьбі за патріярхат УКЦеркви. Доповіді викликали оживлену дискусію. На залі було присутніх понад 100 осіб.

В ПОШАНУ ПАТРОНА ШКОЛИ

Ню Гейвен (МЯ). — Українська Рідна Школа ім. Митрополита А. Шептицького вшановує свого Патрона Святочною Академією в дні 16 грудня 1973 р. Академія, літературна частина якої буде присвячена 100-літтю Наукового Товариства ім. Шевченка, відбудеться в імпрезовій залі школи. Програму виконують учні і абсольвенти школи ім. Митрополита А. Шептицького.

Відбулись наради пластових проводів...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

відзначити 50-річчя новацького руху.

Присутні з повагою застановлялися над найбільше пекучою проблемою — обмеження енергії та який це матиме вплив на правильну науку в школах українознавства там, де вони містяться у публічних школах, та в загальному на пластові зайняття.

В неділю 2-го грудня у продовженні нарад відбулися сходини представників Пластових Осель і Окружних Таборових Комісій та деяких комендантів літніх таборів у 1973 р. з околиць Ню Йорку. Сходинами проводила пл. сен. Ніна Самокіш — голова Крайової Таборової Комісії і взяло в них участь понад 30 осіб, в тому ряд таборових виховників та члени Крайової Пластової Старшини. Темою обговорення була таборова акція літом 1973 р, і пляни для уліпшення пластового таборування у черговому сезоні. Дискутанти висунули ряд рекомендацій та постанов для КПСтаршини, яка після їх розгляненння видасть відповідні доручення перед літом 1974 р.

Наради відбувалися у Пластовому Домі при 2-ій Евеню в Ню Йорку, закінчилися в неділю пізним пополуднем. В усіх нарадах брали участь численні гості, між ними члени Головної Пластової Булави, яка від вересня ц. р. має свій осідок в Ню Йорку, з головою пл. сен. інж. Рогожою на чолі.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ ШИЛО, член УНС Відд. 248 Т-ва ім. Б. Хмельницького в Котесвіл, Па., помер 10 листопада 1973 р. на 81 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1918 р. Полишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 15 листопада ц. р. на цвинтарі св. Цицилії в Котесвіл, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

СЕМЕН ГЕНИК, член УНСоюзу Відд. 94 Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гамтрамк, Міш., помер 20-го листопада 1973 р. на 79 р. ж. Нар. в с. Березів Нижній, пов. Коломия і став членом УНСоюзу в 1938 р. Полишив у смутку дружину Соню. Похорон відбувся 24 листопада ц. р. на цвинтарі Оливна Гора в Детройті, Міш.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ОЛЕКСАНДЕР КУЦИН, член УНС Відд. 316 Т-ва УНДому в Рочестер, Н. Й., помер 29 жовтня 1973 р. на 55 р. ж. Нар. в Рочестері, Н. Й. і став членом УНС 1942 р. Полишив у смутку дружину Джунь, дочки Джон і Джуди. Похорон відбувся 2 листопада ц. р. в Перінгтон, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ГНАТ СИНИЛО, член УНСоюзу 423 Відд. в Чикаґо, Ілл., помер 18 листопада 1973 р. на 45 р. ж. Нар. в Україні біля Харкова і став членом УНС в 1953 р. Полишив у смутку батька Михайла, брата Івана і сестру Ніну. Похорон відбувся 18 листопада ц. р. на цвинтарі Елмвуд.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

КАТЕРИНА ГУЛА, членка УНС Відд. 192 Т-ва Запор. Січ в Геркімер, Н. Й., померла 25 жовтня 1973 р. на 73 р. ж. Нар. в с. Наконечне біля Львова і стала членкою УНСоюзу в 1934 р. Полишила в смутку 4 дочки: Анну, Софію, Катерину та Розалію, 4 синів: Юрія, Василя, Петра і Михайла, 21 внуків. Похорон відбувся 29 жовтня ц. р. на Укр. Правосл. Цвинтарі в Геркімер, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу

ЕМІЛІЯ УГОРЧАК, довголітня членка УНС Відд. 25 Т-ва Свобода в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 2-го грудня 1973 р. на 86 р. ж. Нар. в Коломиї, Україна і стала членкою УНС в 1915 р. Полишила в смутку синів: Осипа й Еміля, доньку Ольгу з родинами. Похорон відбувся 6-го грудня ц. р. на цвинтарі Кальварія, Лонґ Айлен, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу

МАРІЯ КОБЛЯНСЬКА, членка УНС Відд. 275 Т-ва Дарахівщина в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 24 листопада 1973 р. на 80 р. ж. Нар. в с. Пригнойів, Україна і стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку дочку Емілію, сина Михайла, внучку та правнучку та сестру. Похорон відбувся 28 листопада ц. р. на цвинтар в Норт Арлінґтон, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

СТЕПАН СКАСКИН — член УНС Відд. 276 Б-ва св. Миколая в Амбрідж, Па., помер 25 листопада 1973 р. на 52 р. ж. Нар. в Піттсбурґу, Па. і став членом УНС 1931 р. Полишив у смутку 2 братів: Волтера і Мирона та сестру Ольгу. Похорон відбувся 28 листопада ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Economy Borough, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Ст. Іваницький, секр.

ІВАН ФЕРЕНЦ, член УНСоюзу Відд. 1 Б-ва св. Андрія в Шамокіні, Па., помер 26-го листопада 1973 р. на 77 р. ж. Нар. в Шамокіні, Па. і став членом УНС в 1934 р. Полишив у смутку синів: Роляндa, Йосифа, Івана (мол.) і Люіса. Похорон відбувся 29 листопада ц. р. на цвинтарі Преображення Господнього в Шамокіні, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 15-го ГРУДНЯ 1973 р.

НЮАРК, Н. Дж. Річні звичайні збори Т-ва Чорном. Січ 14-ий Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні Чорном. Січі, 690 Сенфорд Аве. На порядку: звіт з діяльности Відділу та вибір нової Управи на 1974 р. — В. Роговський, предс., М. П. Отрок, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодинокі особи, що довгують за оголошення, вирівняти їх конечно найдалі

до 15-го грудня 1973 року

ТАРЗАН, Ч. 7038 Тантор атакує!

Хвилина вагання проминула — Тантор переборює свій страх перед плазуном і атакує! Тантор, поспішай...

Тарзан передбачає крок Тантора... Хіба ж вони вже раніше не виступали спільно проти ворога?